

MARIESTAD

Delårsrapport – augusti 2022

Mariestads kommun

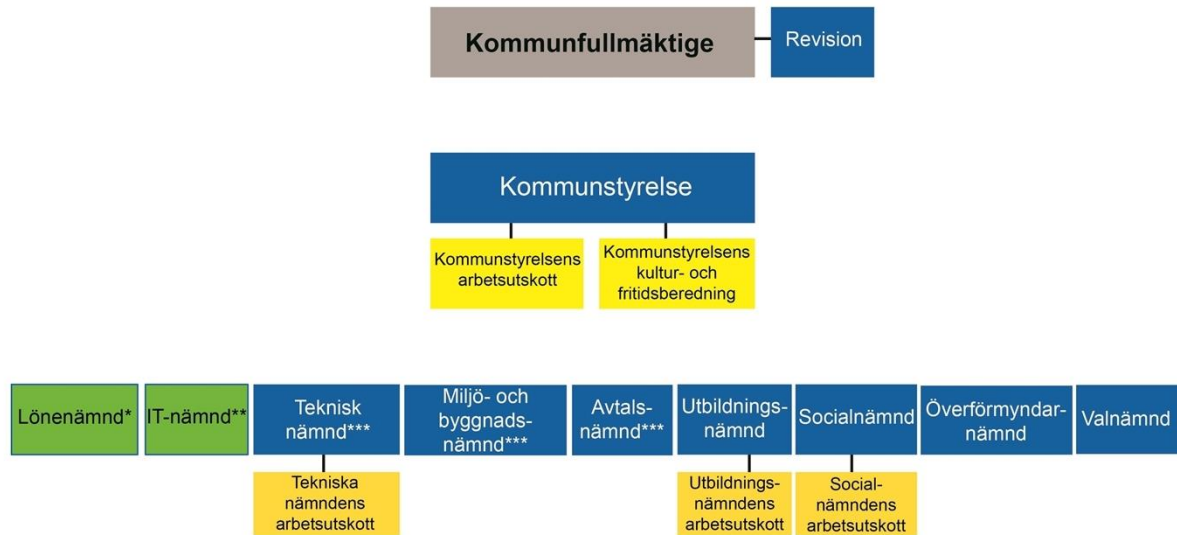

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
1.1	Kommunens politiska organisation	3
1.2	Mandatfördelning i kommunen	3
1.3	Ekonomi och verksamhet i korthet.....	4
2	Förvaltningsberättelse.....	5
2.1	Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning.....	5
2.2	Viktiga händelser och utveckling under året	7
2.3	Kommunens ekonomiska delårsresultat och årsprognos.....	7
2.4	Finansiell analys.....	10
2.5	God ekonomisk hushållning	17
2.6	Balanskravsresultatet	28
2.7	Väsentliga personalförhållanden	30
3	Den kommunala koncernen	34
4	Finansiella rapporter	37
4.1	Redovisningsprinciper	37
4.2	Begreppsförklaring	39
4.3	Resultaträkning	41
4.4	Balansräkning	42
4.5	Kassaflödesanalys	43
4.6	Nothänvisningar	43

1 Inledning

1.1 Kommunens politiska organisation

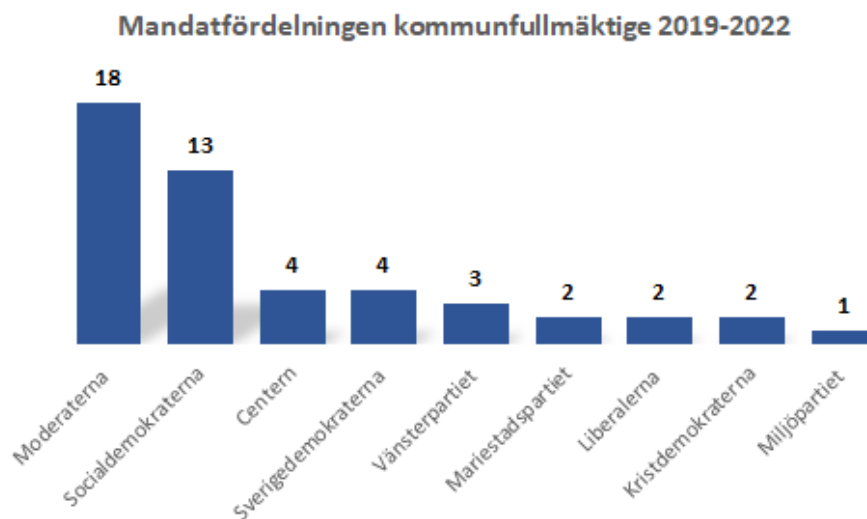
*Gemensam nämnd Mariestad, Töreboda, Gullspång, Karlsborg, Vårdkommun Gullspång.

**Gemensam nämnd Mariestad, Töreboda, Gullspång, Vårdkommun Töreboda.

***Gemensam nämnd Mariestad, Töreboda, Gullspång, Vårdkommun Mariestad.

1.2 Mandatfördelning i kommunen

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ och kan beskrivas som kommunens riksdag. Kommunfullmäktige består av 49 ledamöter som väljs för fyra år. Fullmäktige beslutar i frågor av övergripande och principiell natur samt fastställer de politiska målen för den kommunala verksamheten. Det är fullmäktige som beslutar om hur budgeten ska fördelas. Fullmäktige väljer även vilka som ska sitta i kommunens olika nämnder och styrelser.

1.2.1 Politik och tjänstemän

Kommunens politiker

Kommunens politiker är folkvalda och väljs av dig som invånare vid de allmänna valen vart fjärde år. Politikerna är därmed demokratiskt tillsatta och ska återspegla invånarnas önskemål om hur kommunen ska styras och ledas. En demokrati fungerar inte utan förtroendevalda. Politikerna tar beslut om vad som ska göras i kommunen.

Kommunalråd

Kommunstyrelsens ordförande är arvoderad på heltid, oppositionsrådet är arvoderad med 80 procent av en heltidstjänst och kommunstyrelsens vice ordförande är arvoderad med en halvtidstjänst.

Johan Abrahamsson (M) är kommunalråd, tillika kommunstyrelsens ordförande. Anders Karlsson (C) är kommunstyrelsens vice ordförande. Ida Ekeröth Clausson (S) är kommunstyrelsens andra vice ordförande tillika oppositionsråd.

Kommunfullmäktige

Jan Wahn (C) är ordförande, Erik Ekblom (M) är vice ordförande och andre vice ordförande är Gun-Britt Alenljung (S).

Tjänstemän

För att bereda och genomföra politikens beslut behövs offentligt anställda tjänstemän. Det rör sig inte bara om allmänkunniga administratörer utan också om specialiserade professioner som jurister, ekonomer, lärare och många andra yrken. Dessa är tjänstemän och är alltså inte valda av folket utan är anställda av kommunen. Tjänstemännens uppgift är att hjälpa politikerna att bereda och verkställa deras olika beslut. När politikerna beslutat vad som ska göras bestämmer tjänstemännen sedan hur det praktiskt ska göras för att de mål eller resultat som politikerna tagit beslut om ska uppnås.

1.3 Ekonomi och verksamhet i korthet

Nyckeltal	Delårsbokslut 2022	Delårsbokslut 2021	Budget 2022	Prognos 2022	Årsbokslut 2021
Årets resultat (mkr)	139,8	83,7	31,3	119,7	96,6
Resultat i % av skatt och statsbidrag	12,9	8,2	3,4	7,4	6,3
Skatt och statsbidragsutvecklingen (%)	5,8	5,0	5,5	3,0	5,5
Nettokostnadsutvecklingen (%)	0,6	4,5	4,3	-1,7	3,8
Exploateringsintäkter (mkr)	11,5	13,1	10,0	15,0	26,6
Investeringar inklusive ombudgeteringar (mkr)	82,3	139,8	361,1	212,7	227,6
Nyupplåning (mkr)	100	100	120	50	150

Kommunens delårsresultat uppgår till 139,8 mkr vilket är en förbättring gentemot föregående års delårsresultat. Åren är mycket svåra att jämföra med varandra eftersom båda åren påverkas starkt av externa omvärldsfaktorer.

2 Förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen ger en översiktlig bild av utvecklingen i kommunens verksamhet. I förvaltningsberättelsen beskrivs även viktiga händelser som har inträffat under året, förväntad utveckling, viktiga personalförhållanden och annat som är av betydelse för styrning och uppföljning.

2.1 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Mariestads kommun redovisar ett delårsresultat som uppgår till 139,8 miljoner kronor (mkr). Delårsresultatet föregående år uppgick till 83,7 mkr. De båda årens resultat har en stor påverkan av pandemins konsekvenser och kriget i Ukraina samt pågående inflation. Detta medför att det är och kommer att vara svårt att jämföra dessa år med varandra.

Mariestad kommunen redovisar en positiv prognos om 119,7 mkr, vilket är 65,7 mkr bättre än budgeterat resultat. Det är en förbättring mot tertial 1 med cirka 23 mkr och beror främst på en förbättrad skatteprognos med 16 mkr.

Kommunen prognostiserar ett resultat på 119,7 mkr, vilket motsvarar 7,4 procent av skatt och statsbidrag. Detta medför att det finansiella målet om att resultatet ska vara minst 2 procent av skatt och statsbidrag över mandatperioden förväntas uppnås. Det andra finansiella målet, det långsiktiga handlingsutrymmet det vill säga soliditetsmättet, ska öka med minst 1 procent per år prognostiseras också att uppnås. Investeringsmålet, som syftar till att minska lånefinansiering, visar hittills på att en större del av investeringarna är självfinansierade. Däremot är det viktigt att anpassa framtidens investeringsram till resultatutvecklingen för att klara en hög självfinansiering.

Kommunen har hittills i år investerat för 82,3 mkr och prognostiserar för 212,7 mkr. Total budget för investeringar är 361,1 mkr. I detta ingår en tilläggsbudget och omdisponerad budget från 2021 på totalt 201 mkr. Vid delåret har investeringar i exploateringsverksamhet gjorts med 34,5 mkr vilket främst avser inköp av mark för kommande etableringar. I skattefinansierad verksamhet har investeringar gjorts inom bland annat omgestaltning Stockholmsvägen, renovering ishallen och fastighetsrenoveringar.

För att uppnå en god ekonomisk hushållning ska samtliga kommunfullmäktige mål uppnås under mandatperioden och ett år in i nya mandatperioden. Den samlade bedömningen utifrån uppföljningen av målen och prognostiserat resultat är att kommunen är på god väg att uppnå en god ekonomisk hushållning.

Omvärldens konjunkturutveckling

En inflations- och räntechock sänker konjunkturutsikterna i år och det kommande året. Den höga inflationstakten har fått fäste i ekonomin och påverkar alla sektorer och därmed urholkas köpkraften för företag, hushåll och kommuner.

Den globala konjunkturutvecklingen dämpas främst av finanspolitiken i USA, kriget i Ukraina samt den kinesiska ekonomin. Finanspolitiken i USA har påverkats starkt av den expansiva finanspolitik som fördes under pandemin därefter följde en hög inflation och räntehöjningar för att dämpa ekonomin. Europas ekonomi har påverkats av kriget i Ukraina genom höjda priser på energi och livsmedel. Stängning av gasflödet till Europa har också bidragit till försämringar i ekonomin. Den kinesiska ekonomin besväras fortsatt av covidrelaterade nedstängningar och en inhemsk fastighetskris.

Sammantaget kommer BNP i vår omvärld att växa svagare under 2023 än 2022, liksom 2022 kommer visa svagare tillväxt än 2021. Omvärlden kommer således att i en allt mindre grad ge draghjälp till den svenska ekonomin.

Sveriges konjunkturutveckling

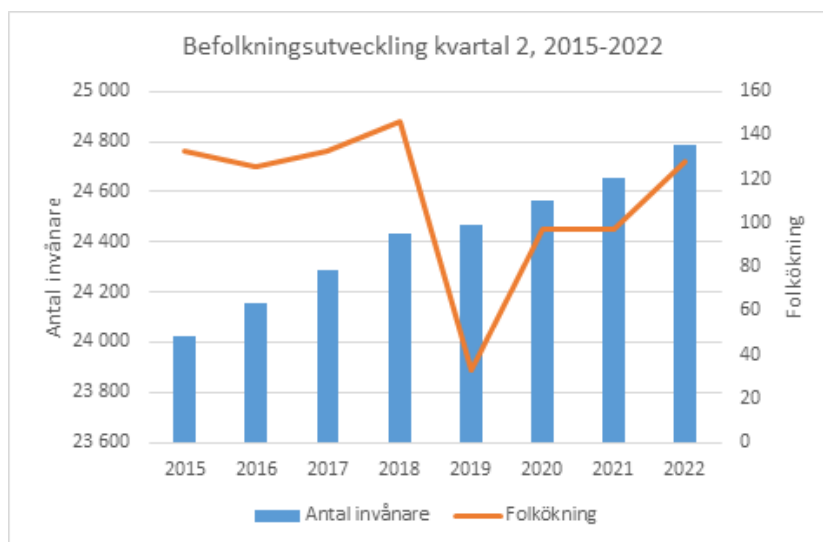
Den svenska ekonomin bromsas in under 2022. Den höga inflationen och de stigande räntorna slår alltmer mot investeringar och hushållens konsumtion de kommande åren. Högre räntor och uppvärmningskostnader får en dämpande effekt på bostadsefterfrågan och därmed på bostadpriserna. Generellt leder mindre optimistiska hushåll och företag till att investeringarna skjuts på framtiden eller uteblir. Svaga investeringar totalt sett för näringslivet tynger därför den inhemska efterfrågetillväxten kommande år.

Den höga inflationstakten är nu brett förankrad. Vi kan se att det är stora prishöjningar på flertalet av varor och tjänster. Därtill höga energipriser, såsom el och drivmedel. Inflationen var vid årets början knappt 4 procent och i juni uppgick den till 8,5 procent. Bakom uppgången i år ligger framför allt prishöjningarna på livsmedel. I dagsläget finns det inget som tyder på att inflationen kommer minska vilket gör att vi kan anta en höst med stigande livsmedelspriser och högre elpriser under vintern.

Riksbankens höjningar av styrräntan har på kort tid lyft de korta marknadsräntorna. En fortsatt snabb åtstramning medför allt högre boräntor. Hur djup kommande lågkonjunktur kommer att bli kommer att avgöras under hösten och vintern, och då framför allt med fokus på ränteutvecklingen.

Befolkningsutvecklingen

Mariestads kommuns befolkning ökade med 63 personer under första halvan av 2022. I slutet av juni hade kommunen 24 786 invånare och vid årsskiftet 2020/2021 hade kommunen 24 723 invånare. Under första halvan av 2022 har det fötts 115 barn och under perioden har det avlidit 168 personer. Kommunen har fått 539 nya invånare som flyttat till kommunen och antalet personer som flyttat från kommunen har varit 449 personer.

2.2 Viktiga händelser och utveckling under året

Under årets första halvår har flera viktiga händelser skett inom kommunens verksamheter. Här nedan anges några som har övergripande påverkan av kommunens utveckling i framtiden.

Det som är den största och som kommer att ha en stor påverkan på kommunens utveckling i framtiden är Volvokoncernens beslut att etablera en batterifabrik i Mariestad. Det kommer att påverka kommunen och kommunkoncernen både i närtid och flera år framåt. För att bemöta utvecklingen har kommunen påbörjat arbete med att ta fram nya detaljplaner för bostäder samt planer för strategisk exploateringsmark.

Etableringen kommer att medföra en ökad befolkning och därmed ökade demografiska behov. Finansiell planering och medföljande strategiska beslut kommer att arbetas fram under hösten.

För att fortsätta utvecklingen av trygga miljöer i kommunen har det under året beslutats om en ny säkerhetsenhet. Enheten kommer att arbeta mer aktivt med trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete. Målet är att skapa ett attraktivt samhälle där invånarna trivs och mår bra.

2.3 Kommunens ekonomiska delårsresultat och årsprognos

Kommunen redovisar ett delårsbokslut om 139,8 mkr vilket är i linje med årets prognostiserade resultat om 119,7 mkr. Nedan följer en kort analys och kommentar per nämnd.

Nämnd/verksamhet (mkr)	Delårsbokslut 2022	Budget 2022	Prognos 2022	Budget-avvikelse	Föregående budgetavvikelse (tertiäl 1)
Kommunstyrelsen	91,9	-142,3	-140,4	1,9	-0,4
Tekniska nämnden	120,0	-182,1	-181,5	0,6	-0,6
Utbildningsnämnden	330,8	-535,4	-536,6	-1,3	-5,3
Socialnämnden	392,3	-606,8	-614,2	-7,4	-10,5
Miljö- och byggnadsnämnden	3,2	-6,6	-5,4	1,2	1,1
Räddningstjänsten	22,1	-29,5	-29,5	0,0	0,0
Revisionen	0,4	-0,9	-0,9	0,0	0,0
Överförmyndarnämnd	1,2	-2,0	-2,0	0,0	0,0
Delsumma	962,0	-1 505,5	-1 510,5	-5,0	-15,7
Finansverksamhet	-10,6	-22,7	2,0	24,7	13,4
Verksamhetens nettokostnad	951,4	-1 528,3	-1 508,5	19,7	-2,3
Skatteintäkter	802,8	1 165,5	1 204,3	38,8	23,0
Generella statsbidrag och utjämning	281,4	412,8	421,4	8,6	20,6
Finansiella intäkter	20,0	25,5	24,6	-0,9	1,5
Finansiella kostnader	-13,0	-21,5	-22,1	-0,6	0,0
Delsumma	139,8	1 582,3	1 628,2	45,9	45,1
Summa resultat	139,8	54,0	119,7	65,7	42,8

Kommunfullmäktige beslutade i samband med tertial 2 att omfördela budget från statsbidragsintäkterna till nämnderna för året 2022 med 12 mkr. Det innebar att utbildningsnämndens budget utökades med 4,0 mkr, tekniska nämnden med 2,5 mkr och socialnämnden med 5,5 mkr.

Kommunstyrelsen

Vid årets andra tertialuppföljning prognostiserar kommunstyrelsen ett överskott på 1,9 mkr. Överskotten som finns i de olika verksamheterna är till största del hänförliga till vakanser. Vidare kommer inte medel för hälsofrämjande aktiviteter att nyttjas fullt ut. Ett underskott om 0,4 mkr är hänförligt till Arbetsmarknadsenheten.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden prognostiserar ett underskott på totalt 1,3 mkr för nämndens verksamheter. Förskolans verksamhet är i stort sett i balans och prognosticerar överskott med 0,5 mkr. Osäkerhet finns kring barnantalet då födelsetalen är låga men inflyttning under de tidiga åren tenderar påverka barnantalet i förskolan. Grundskolan visar ett underskott motsvarande 2,0 mkr. En andel av underskottet beror på att några av grundskolans enheter beräknas ha färre elever än tidigare och måste planera om sin organisation. Grundsärskolan har fortsatt ett större underskott med anledning av mottagande av fler elever än tidigare prognostiserat. Budgeten för skolskjuts ingår i totalbeloppet och visar 1,2 mkr i underskott vilket hör samman med ökade transportkostnader samt att det är fler barn i behov av taxi till skolan utifrån särskilda behov eller växelvis boende. Gymnasiet visar ett underskott motsvarande 3,2 mkr varav 1,2 mkr gäller gymnasiesärskolan. Huvudsakligen gäller underskottet fem program där differensen i elevtalen i relation till programpeng påverkar. Kostavdelningen visar ett prognostiserat underskott på 3,6 mkr på grund av ökade livsmedelskostnader samt att de allmänna restaurangerna inte återfått sina besökare efter att verksamheten varit stängd för allmänheten under pandemin.

Socialnämnden

Socialnämndens prognostiserade resultat är -7,4 mkr. Den förbättrade prognosen består bland annat av en budgetförstärkning som nämnden beslutat om på 5,5 mkr. Vidare har nämnden fått ett antal statsbidrag beviljade som var osäkra i T1 rapporten, som ytterligare förbättrar prognosen. Totalt har nämnden beviljats statsbidrag om 25,9 mkr. Under året har ersättning för sjuklönekostnader ersatts av Försäkringskassan med 6,2 mkr med anledning av pandemin. Kostnader för förbrukningsmaterial, inklusive Hubben uppgår till 3,5 mkr vilka täcks av statsbidraget "Säkerställa god vård av äldre". Statliga bidrag kommer att finansiera kostnaderna för ukrainska flyktingar varför det under 2022 inte kommer att få någon resultatpåverkan. Vidare råder det stor osäkerhet kring effekterna av kostnadsökningar på framför allt drivmedel och förbrukningsmaterial.

Miljö- och byggnadsnämnden

Miljö- och byggnadsnämnden prognostiserar ett överskott om 1,2 mkr. Överskottet är framför allt hänförligt till byggverksamheten som prognostiseras ha högre intäkter än budgeterat. Intäkterna härleds till en hög inströmning av ärenden under början av året. Antalet bygglovsärenden har dock minskat efter sommaren och ligger nu på en mer normal nivå. Intäktsnivån för resten av året är svår att prognostisera, dels påverkar det osäkra ekonomiska läget och prisökningar. Osäkerheter finns också vad gäller de externa byggföretagens planering av bygglovsansökningar.

Tekniska nämnden

Tekniska nämnden prognostiserar ett överskott gentemot budget om 0,6 mkr. Inom verksamhetsområde Gata prognostiseras ett underskott med anledning av minskade intäkter på

nyttjande av allmänplatsmark. Snöfall i april påverkar negativt. Uppsida är större intäkter än förväntat vid småbåtshamnar och ställplatser. Prognostiserat underskott för fastighetsavdelningen har minskat till -0,3 mkr efter omprioriteringar. Avvikelsen beror främst på akuta underhållsåtgärder, advokatkostnader och konsultstöd för att kompensera vakanser. Lokalvårdsavdelningen prognostiserar ett underskott, detta till följd av att verksamheten inte lyckats inarbeta givna besparingar i kombination med ökade tim- och sjuklönekostnad. Vidare påverkar även ökade kostnader för förbrukningsmateriel och licenser negativt samt att budgeterad kostnad för pooltjänster inte motsvarat behovet. Tekniska nämndens taxefinansierad verksamhet VA prognostiserar ett överskott om 0,3 mkr, vilket främst förklaras av vakanser inom verksamheten.

Finansverksamheten

Finansverksamheten prognostiserar ett överskott om 24,7 mkr gentemot budget. Överskottet härleds framför allt till att konjunkturbufferten på 10 mkr inte kommer behöva nyttjas. Tomtförsäljningsintäkterna prognostiseras till 15 mkr, ett överskott om 5 mkr jämfört med budget. Personalomkostnadspålägget (PO) uppgår för år 2022 till 39,25 procent vilket är en sänkning i jämförelse med år 2021, detta medför ett överskott gentemot budget om 4,4 mkr. Vidare har inte budget för lönesatsningar och tillkommande kapitalkostnader förbrukats under året vilket innebär ett överskott om 2 mkr respektive 3,2 mkr jämfört med budget.

Skatteintäkter och statsbidrag

Sverige har haft en snabb återhämtning av ekonomin efter pandemin vilket visas i ökade skatteintäkter för åren 2021 och 2022. För Mariestads kommun innebär det en positiv avvikelse gentemot budget om totalt 38,8 mkr. Statsbidragen redovisar en positiv avvikelse gentemot budgeten i och generellt statsbidrag om 20 mkr. Kommunfullmäktige beslutade att omfördela 12,0 mkr av dessa till nämnderna. Statsbidragen omfattas bl. a av extra generellt statsbidrag på 8 mkr som upphör 2023.

Finansnetto

Finansnettot (finansiella intäkter minus finansiella kostnader) är lägre än föregående år och uppgår till +2,5 mkr (+7,4 mkr 2021). Under året har marknadsräntorna stigit vilket gör att de finansiella kostnaderna därmed ökar. Alla räntekostnader i koncernbanken hanteras från kommunen. Bolagens finansiella kostnader inklusive räntepåslag debiteras bolagen månadsvis och är en finansiell intäkt i kommunen och redovisas under finansnettot. Kommunens räntekostnader på lån är 3,1 mkr för perioden till augusti, prognosen för helår är 9,5 mkr. I finansnettot ingår även en överskottsutdelning från Kommuninvest på 1,1 mkr.

Investeringar

Kommunens investeringsredovisning 2022 (mkr)	Budget	Prognos	Budgetavvikelse	Föregående budgetavvikelse	Utfall per 31 augusti
Kommunstyrelsen	26,3	13,8	12,5	4,2	0,8
Kommunstyrelsen exploateringsverksamhet	157,9	76,2	81,7	10,0	34,5
Tekniska nämnden	172,9	120,8	52,1	43,4	46,2
Utbildningsnämnden	1,0	1,0	0,0	0,0	0,3
Socialnämnden	3,0	0,9	2,2	1,5	0,5
Totalt	361,1	212,7	148,5	59,1	82,3

Årets nettoinvesteringar uppgår vid delårsbokslutet till 82,3 mkr och årsprognosen uppgår till 212,7 mkr.

Kommunfullmäktige beslutade under året att utöka kommunstyrelsens investeringsbudget med 100 mkr. Detta på grund av kommunens behov av exploateringsmark till nya etableringar. Behovet av exploateringsbudget kommer pågå över tid.

Tekniska nämndens investeringar vid delåret är 46,2 mkr och prognosen för året är 120,8 mkr. Flera större projekt har inte påbörjats utan beräknats att komma i gång efter årsskiftet. Materialbrist, långa leveranstider, personalomsättning och ökade kostnader för material har påverkat många projekt. De större avvikelserna avser bland annat tillbyggnad av Kvarnstenen och optimering av Lindholmens vattenverk. Prognosen är att endast en mindre del av projektbudgeten kommer att förbrukas i år. Lindholmens vattenverk kommer att startas under 2023.

Kostnadsökningar

Europa präglas i hög grad av kriget i Ukraina, vilket lett till en utbudschock med markant höjda priser på energi och livsmedel. Rysslands eventuella avstängning av gasflöden har höjt risken för ett mer abrupt bakslag för den europeiska ekonomin. Delårsresultatet 2022 inkluderar en kostnadsökning av energi om 10 procent i jämförelse med samma period föregående år. Även drivmedel och livsmedel har ökat med 45 procent respektive 15 procent. Enligt Jordbruksverkets undersökning av prisutvecklingen för livsmedel under 2022 syns en procentuell ökning på 13 procent. Dock ska tilläggas att det är osäkert hur stor del av kostnaden som ökat på grund av prisutvecklingen i omvärlden då föregående år även var ett pandemiår, vilket resulterade i att vissa verksamheter varit stängda samt att drivmedel inte behövts brukas i samma utsträckning på grund av digitala mötesformat. Totalt sett motsvarar prisutveckling av dessa varor och tjänster en kostnadsökning om 8,6 miljoner kronor per delåret.

2.4 Finansiell analys

I detta avsnitt görs en analys av kommunens finansiella utveckling och ställning. Syftet är att identifiera finansiella problem och på så vis klargöra om kommunen har god ekonomisk hushållning eller inte. Analysen bygger på de fyra perspektiven resultat, kapacitet, risk och kontroll som utgör modellens hörnstenar. Varje perspektiv analyseras med hjälp av ett antal ekonomiska begrepp.

- **Resultat** - Visar en kartläggning av årets resultat och dess orsaker, samt av investeringarna och hur de utvecklats.
- **Kapacitet** - Visar kommunens kapacitet eller långsiktiga betalningsberedskap. Här redovisas den finansiella motståndskraft som kommunen har på lång sikt. Större kapacitet innebär mindre känslighet för kommande lågkonjunkturer.
- **Risk** - Riskanalysen visar den finansiella riskexponeringen. God ekonomisk hushållning gör det lättare att möta finansiella problem utan att behöva vidta drastiska åtgärder.
- **Kontroll** - Visar hur ekonomiska mål och planer följs. Att följa budget ger bättre förutsättningar för god ekonomisk hushållning.

2.4.1 Sammanfattning

Kommunens delårsresultat för 2022 uppgår till 139,8 mkr. Mariestads kommun redovisar ett bra resultat i jämförelse med tidigare år men också i förhållande till beslutad budget. En viktig del av förklaringen är ökningen av skatt och statsbidrag. De ökar med 5,8 procent vid delåret och 3,0 procent i årsprognosen.

Under 2022 uppgår nettoinvesteringens volymen för perioden till 82,3 mkr vilket är 57,5 mkr lägre än föregående år. Investeringarna har finansierats med egna medel (resultatet och avskrivningar) till 228 procent. I jämförelse med 2021 är det en betydligt högre nivå och är även bättre än åren före det. I jämförelserna över åren ingår engångsintäkter som försäljningsintäkter och bidrag, vilket finansierat en del av tidigare investeringar.

Kommunens risknivå mäter utvecklingen av likvida tillgångar och långfristiga skulder. När hänsyn tas till hela pensionsåtagandet är det långsiktiga handlingsutrymmet svagt. Under året har likviditeten stärkts genom nyupplåning. Ett finansiellt mått är soliditeten, inklusive hela pensionsåtagandet och uppgår vid delårsbokslutet till 8 procent, en ökning från 4 procent vid årsbokslutet 2021. Förklaring till detta är det höga delårsresultatet.

I årsprognosen har verksamhetens nettokostnader en positiv budgetavvikelse på 19,7 mkr. Årets resultat har i årsprognosen en total positiv avvikelse gentemot budget på 65,7 mkr. Skatteintäkter och finansverksamheten visar stora positiva avvikelser i årsprognosen. Totalt visar nämnderna och verksamheternas nettokostnad på en god budgetföljsamhet på totalnivå.

2.4.2 Resultat

Resultat	Delårsbokslut 2022	Delårsbokslut 2021	Budget 2022	Prognos 2022
Resultat (mkr)	139,8	83,7	31,3	119,7
Procent av skatter och bidrag (%)	12,9	8,2	3,4	7,4%
Reavinst och jämförelsestörande poster (mkr)	0,0	-0,4	0,0	0,0
Resultat efter reavinst och jämförelsestörande poster (mkr)	139,8	83,3	31,3	119,7

Årets delårsresultat för kommunen är positivt och uppgår till 139,8 mkr, vilket är ett bra resultat i jämförelse med tidigare år och ett högre resultat än budget. I och med resultatet ökar det egna kapitalet med motsvarande belopp. Delårsresultatet motsvarar 12,9 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. Enligt prognosen förväntas kommunen uppfylla det finansiella målet för god ekonomisk hushållning.

Skatteintäkter och nettokostnader

Utveckling av skatteintäkter och nettokostnader	Delårsbokslut 2022	Delårsbokslut 2021	Budget 2022	Prognos 2022
Ökning/minskning av skatteintäkter och statsbidrag (mkr)	59,7	49,2	82,0	47,4
Procentuell förändring (%)	5,8	5,0	5,5	3,0
Nettokostnadsökning/minskning (mkr)	5,8	40,4	63,0	-25,8
Procentuell förändring (%)	0,6	4,5	4,3	-1,7

Skatteintäkterna och de generella statsbidragen har ökat med 59,7 miljoner kronor, vilket är högre

än samma tidpunkt föregående år. En förutsättning för en långsiktigt hållbar ekonomi är att nettokostnaderna inte ökar snabbare än intäkterna från skatter och statsbidrag. Tabellen ovan visar att intäkterna från skatter och bidrag har ökat snabbare än nettokostnaderna under 2022.

Skatteintäkter och statsbidrag har hittills i år ökat med 5,8 procent och nettokostnaderna med 0,6 procent. Relationen mellan skatteintäkter/statsbidrag och nettokostnader måste vara stark om kommunen ska kunna möta framtidens demografiska förändringar och investeringsbehov.

Investeringar

Investerings- och exploateringsredovisning (mkr)	Delårsbokslut 2022	Delårsbokslut 2021	Budget 2022	Prognos 2022
Investeringar, skattefinansierad verksamhet	37,6	93,0	146,8	91,6
Investeringar, taxefinansierad verksamhet	10,2	21,8	56,4	44,9
Investeringar, exploateringsverksamhet	34,5	25,0	157,9	76,2
Årets nettoinvesteringar	82,3	139,8	361,1	212,7
Årets resultat + avskrivningar	187,6	130,0	133,0	193,7
- i förhållande till årets nettoinvesteringar (%)	227,9	93,0	36,8	91,1

Årets nettoinvesteringar uppgår vid delårsbokslutet till 82,3 mkr och årsprognosen är 212,7 mkr. Total budget för investeringar är 361,1 mkr. I detta ingår en tilläggsbudget och omdisponerad budget från 2021 på totalt 201 mkr.

Tillsammans med årets resultat skapar avskrivningarna utrymme för investeringar. Relationen mellan avskrivningarna och de faktiska nettoinvesteringarna ger en bild av om investeringsvolymen är påfrestande för skuldsättningen eller likviditeten. Som framgår av tabellen ovan ligger prognosen för nettoinvesteringarna för 2022 (212,7 mkr) högre än det utrymme som skapats från verksamheten (193,7 mkr). Detta medför en påfrestning på likviditeten, vilket även varit fallet tidigare år. För att skapa en långsiktig ekonomi i balans måste investeringsvolymen anpassas till utrymmet.

2.4.3 Kapacitet

Soliditet	Delårsbokslut 2022	Delårsbokslut 2021	Budget 2022	Prognos 2022
Soliditet exklusive hela pensionsåtagandet och inklusive koncernbank (%)	24	21	20	24
Soliditet exklusive hela pensionsåtagandet och koncernbank (%)	35	32	-	35
Soliditet inklusive hela pensionsåtagandet och exklusive koncernbank (%)	8	4	-	8
Soliditet inklusive hela pensionsåtagandet och koncernbank (%)	12	5	4	12

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme. Den visar hur stor del av kommunens tillgångar som finansieras av egna medel.

Kommunen har genom införandet av koncernbank fått en högre balansomslutning, vilket gör att soliditeten förändras. För att kunna jämföra soliditeten med tidigare mål anges värdena både med och utan koncernbankens påverkan.

Soliditeten exklusive pensionsåtagandet och koncernbanken uppgår till 35 procent, vilket är 3 procent högre än föregående delårsresultat och 4 procent högre än vid årsbokslutet 2021. Att soliditeten exklusive pensionsåtagandet ökar beror främst på resultatnivån men också att mycket av investeringarna kunnat finansieras med egna medel under perioden. Även en bra likviditetsnivå som finansierar investeringar utan lån påverkar positivt.

För att få en mer rättvis bild av kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme ska soliditeten mätas inklusive hela pensionsåtagandet, det vill säga den del som klassificeras som ansvarsförbindelse och som inte påverkar resultaträkningen. Soliditeten inklusive pensionskulden men exklusive koncernbank uppgår vid delåret till 8 procent, en ökning med 4 procentenheter jämfört med föregående delår och 2 procentenheter sedan senaste årsskiftet.

Självfinansieringsgrad av investeringarna	Delårsbokslut 2022	Delårsbokslut 2021	Budget 2022	Prognos 2022
Självfinansieringsgrad av investeringarna (%)*	228	93	36	91

*) *Självfinansieringsgraden visar hur stor andel av investeringarna som finansieras med egna medel. Ett mått på 100 procent innebär att kommunen kan skattefinansiera samtliga investeringar och alltså inte behöver låna.*

Självfinansieringsgraden efter delårsresultatet 2022 är på en hög nivå, vilket förklaras av en hög resultatnivå. Nivån är högre än förra året vid samma tidpunkt. Mycket av investeringarna har finansierats med lånade medel de senaste åren men årets delårsresultat visar att årets investeringar har finansierats med egna medel. Nyupplåning har skett med anledning av den budgeterade nivån på investeringar. Utfallet av investeringarna har dock blivit lägre än planerat hittills under året. Det gör att mer nyupplåning inte behöver ske i närtid mer kvarstår över tid.

2.4.4 Risk

Finansiella tillgångar (mkr)	Delårsbokslut 2022	Delårsbokslut 2021	Budget 2022	Prognos 2022
Aktier och andelar, bokfört värde	64,1	37,2	37,2	64,1
Likvida medel	152,1	73,2	25,0	50,0
Checkkredit	150	150	150	150

Likviditetsposition

Likvida medel är ett mått på den kortsiktiga handlingsberedskapen. Medlen behövs för att garantera att verksamheterna kan fungera. Kommunen står som ansvarig för checkkrediten på koncernkontot och de kommunala bolagens saldo regleras som en skuld eller fordran vid bokslutet. Bolagen kan vid behov nyttja krediten löpande. Checkkrediten på 150 mkr har inte nyttjats under året. De kommunala bolagen hade vid bokslutstillfället per 31 augusti ett belopp på 62,6 mkr tillgängligt, detta redovisas i kommunen som en kortfristig skuld på kommunägda bolag.

Årets kassaflöde

Kommunens kassaflöde (likvida medel enligt ovan) har varit positivt och är 152,1mkr vid utgången av perioden. I detta ingår 62,61 mkr som är disponibelt på koncernkontot. Ett lägre utfall av likvida medel kopplat till investeringsredovisningen samt ett bra likviditetsflöde under året har påverkat kassaflödet positivt jämfört med budget. Investeringarna har finansierats utan lån.

Finansiella skulder (mkr)	Delårsbokslut 2022	Delårsbokslut 2021	Budget 2022	Prognos 2022
Lån i bank (kort- och långfristiga)	2 209	2 072	2 327	2 205

Kommunen och koncernen har från 2021 en koncernbank. Samtliga lån i koncernen redovisas hos kommunen. Av lån i bank vid delårsbokslut på 2 209 mkr avser 1 113 mkr lån i kommunens bolag.

Kommunens låneskuld har ökat med 50 mkr under 2022. Även Mariehus AB har ökat låneskulden med 50,0 mkr. Amortering har skett med 7,6 mkr. Av koncernens totala skulder (2 209 mkr) är 155 mkr in-tecknade i räntederivat hos bolagen. Övriga lån har både fast och rörlig ränta. Kommuninvest är långgivare bakom samtliga skulder. Koncernens genomsnittliga ränta för de senaste 12 månaderna var 0,78 procent (0,81 procent 2021).

Redovisning av finansiell riskhantering

Finansiell verksamhet är förenad med risker, både finansiella och operativa. Mariestads kommun använder sig av olika instrument för att reducera riskerna. Koncernens finanspolicy anger vilka instrument som är tillåtna samt önskad nivå av riskexponering. Här följer en genomgång av olika risker, vilken policy som gäller samt en redovisning av årets riskhantering.

Ränterisk

Med ränterisk menas risken att räntekostnaderna höjs på grund av ändrade räntenivåer. Genom att binda räntan minimeras risken eftersom kostnaden blir stabil och förutsägbar. Beroende på hur finansmarknaden utvecklas kan bunden ränta medföra högre eller lägre kostnader jämfört med rörlig.

Fast ränta kan uppnås på två sätt; antingen genom att teckna lån med fast ränta eller genom räntederivat i kombination med lån med rörlig ränta. I det sistnämnda fallet byter man den rörliga räntan i lånet mot en fast ränta i en så kallad ränteswap. Koncernen har totalt tre ränteswapar till ett värde av 155 mkr med en återstående löptid på mellan fyra och sex år.

I finanspolicyn anges målen för skuldportföljens genomsnittliga räntebindning och kapitalbindning. Räntebindningen ska vara mellan ett och fem år och kapitalbindningen mellan ett och fem år. Vid periodens slut var de genomsnittliga värdena 1,94 år respektive 2,00 år.

Koncernen har både fast och rörlig ränta för att minska och sprida riskerna över tid. Efter att koncernbanken startat sker under de närmaste åren en omarbetning av lånestrukturen till att få färre antal lån jämfört med tidigare där varje bolag och kommunen hade dem var för sig.

Pensionsåtaganden

Pensionsåtaganden (mkr)	Delårsbokslut 2022	Delårsbokslut 2021	Budget 2022	Prognos 2022
Avsättning till pensioner (inklusive löneskatt)	20	17	21	19
Pensionsförpliktelser äldre än 1998 (inklusive löneskatt)	544	562	505	533
Total pensionsförpliktelse	563	579	526	552

Kommunens pensionsskuld redovisas enligt den så kallade blandmodellen. Det innebär i praktiken att större delen av skulden tas upp som en ansvarsförbindelse utanför resultat-och skuldredovisning. Denna del är dock lika viktig ur risksynpunkt då ansvarsförbindelsen kommer att generera framtida utbetalningar för kommunen. Den totala pensionsskulden är 563 mkr och totalt eget kapital är 828 mkr enligt balansräkningen.

Det totala pensionsåtagandet har minskat mellan 2022 och 2021 liksom de senaste åren före det.

Borgensåtaganden

Borgensåtaganden (mkr)	Delårsbokslut 2022	Delårsbokslut 2021	Budget 2022	Prognos 2022
Koncerninterna				
Mariehus AB	0,0	0,0	0,0	0,0
VänerEnergi AB	0,0	0,0	0,0	0,0
Övrigt				
Mariestads äldreboende	36,6	38,1	38,1	36,0
HSB	0,2	0,4	0,4	0,3
Föreningar	10,9	11,3	11,3	9,5
Förlustansvar för egna hem och småhus	0,1	0,1	0,1	0,1
Totalt	47,8	49,9	49,9	45,9

Ett borgensåtagande innebär en risk att borgensmannen måste infria sitt åtagande. Riskens omfattning beror bland annat på vilken typ av borgen det gäller och för vem/vilka borgen har tecknats.

I samband med införande av koncernbank har borgensåtaganden till de kommunala bolagen upphört. Avtal mellan parterna säkerställer bolagens åtaganden genom bland annat räntepåslag. Inga nya borgensåtaganden har tecknats under året och befintliga minskar i belopp.

2.4.5 Kontroll

Nämnd (mkr)	Delårsresultat 2022	Budget 2022	Prognos 2022	Budgetavvikelse
Kommunstyrelsen	91,9	142,3	140,4	1,9
Tekniska nämnden	120,0	182,1	181,5	0,6
Utbildningsnämnden	330,8	535,4	536,6	-1,3
Socialnämnden	392,3	606,8	614,2	-7,4
Miljö- och byggnadsnämnden	3,2	6,6	5,4	1,2
Räddningstjänsten	22,1	29,5	29,5	0,0
Revisionen	0,4	0,9	0,9	0,0
Överförmyndarnämnden	1,2	2,0	2,0	0,0
Delsumma	962,0	1 505,5	1 510,5	-5,0
Finansverksamhet	-10,6	22,7	-2,0	24,7
Verksamhetens nettokostnad	951,4	1 528,3	1 508,5	19,7

Vid delåret 2022 prognostiseras både överskott och underskott gentemot budget inom nämnderna.

På totalnivå för hela kommunen visar analysen att kommunen har en god budgetkontroll, med undantag för socialnämnden och utbildningsnämnden, där budgetkontroller behöver ses över för att kunna anpassa sig efter förändrade förutsättningar framöver. Vidare är det av stor vikt att kommunen har kontroll över sina tilldelade medel och anpassar sina verksamheter därefter samt vidtar åtgärder för att få en budget i balans.

2.5 God ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning är enligt kommunallagen att fastställa verksamhetsmål och finansiella mål för att erhålla en god ekonomi för kommande generationer. God ekonomisk hushållning betyder också att kommunen inom sina verksamheter ska säkerställa att resurserna används till rätt saker och att de nyttjas på ett effektivt sätt. För att uppnå detta krävs en ändamålsenlig styrning, till exempel genom att sätta upp mål, upprätta planer och program samt kontinuerligt följa upp utvecklingen. Till en god ekonomisk hushållning hör också att ha en beredskap för att möta framtida utmaningar genom att i god tid inför förväntade förändringar vidta nödvändiga åtgärder.

För att uppnå en god ekonomisk hushållning har kommunen beslutat fem kommunfullmäktigemål varav ett utifrån det finansiella perspektivet och fyra utifrån det samhälleliga uppdragets perspektiv. En grundläggande förutsättning för god ekonomisk hushållning är att kommunens nämnder bedriver sin verksamhet inom budgetramarna. En god budgetföljsamhet visar också på en bra styrning av kommunens resurser.

Samlad bedömning av måluppfyllelsen

För att uppnå en god ekonomisk hushållning vid delåret krävs att trenden, för kommunfullmäktiges mål (både det finansiella målet och de fyra verksamhetsmålen), är positiv. Kommunfullmäktiges första mål, det ekonomiska målet, mäts årligen utifrån tre delmål.

Vad gäller kommunfullmäktiges verksamhetsmål har verksamheterna arbetat med aktiviteter vars syfte att bidra till måluppfyllelse för respektive nämnds mål. Aktiviteterna utgör en indikator för trenden för respektive nämndmål vilket i sin tur summeras till trenden för respektive kommunfullmäktigemål. Nämndernas mål bidrar sammantaget till en positiv trend för samtliga fyra kommunfullmäktigemål vid delåret. Kommunen är därmed på god väg att bidra till måluppfyllelse för kommunfullmäktiges fyra verksamhetsmål för mandatperioden.

Det finansiella målet; en kommun med långsiktig hållbar ekonomi och god ekonomisk hushållning - beräknas att uppnås genom att resultatmålet och soliditetsmålet har uppnåtts samt att prognosen visar på att det kommer att uppnås även för 2022. Investeringsmålet uppnås hittills utifrån att skattefinansierade investeringar, exklusive exploateringar, är självfinansierade samt att investeringsnivån är inom beslutad ram. Kommunen har de senaste åren haft en hög självfinansieringsgrad av investeringarna, vilket är förenligt med målet att minska lånefinansieringen över tid. Det som däremot bör beaktas är investeringsnivån nästa år samt dess självfinansieringsgrad.

1. Mariestad – en kommun med långsiktig hållbar ekonomi och god ekonomisk hushållning

Kommuner ska enligt kommunallagen ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. För ekonomin ska det anges finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. De finansiella målen ska ge uttryck för realism och handlingsberedskap och vara anpassade till kommunens ekonomiska förutsättningar.

Mariestad kommun har i nuläget en svag handlingsberedskap på längre sikt, vilket soliditetsmättet visar. För att stärka kommunens soliditet kommer det att krävas ett årligt resultat på minst 2 procent per år och en lägre lånefinansiering till investeringarna än i nuläget. För att säkerställa detta kommer det finansiella målet att mätas och följas upp årligen utifrån följande delmål:

- Resultatet ska vara minst 2 procent över mandatperioden.

Finansiellt mål	Budget 2022	Prognos 2022	Årsbokslut 2021	Årsbokslut 2020
Resultat (mkr)	31,3	119,7	96,6	42,8
Procent av skatteintäkter och statsbidrag	3,4	7,4	6,3	2,9

Resultatmålet uppnås genom att årets resultat prognostiseras till 119,7 mkr vilket motsvarar 7,4 procent av årets skatteintäkter och statsbidrag. Med hänsyn till årets prognostiserade resultat visas ett genomsnittresultat på 5,4 %, vilket är mer än 2%.

- Soliditeten ska öka med minst 1 procent per år för att uppnå en positiv soliditet (inklusive hela pensionsskulden) vid mandatperiodens utgång.

Finansiellt mål	Budget 2022	Prognos 2022	Årsbokslut 2021	Årsbokslut 2020
Soliditet exklusive pensionsåtaganden (%)	20	35	31	29

Finansiellt mål	Budget 2022	Prognos 2022	Årsbokslut 2021	Årsbokslut 2020
Soliditet inklusive pensionsåtaganden (%)	4	8	6	2

Koncernbank har införts under 2021. Detta påverkar soliditeten då balansomslutning blir högre. Värdena i tabellen ovan avser exklusive koncernbank, för att ge möjlighet till en jämförelse med målet. För att öka soliditeten kommer det att krävas att investeringarna finansieras mer av egna medel det vill säga mindre lånefinansiering. För att uppnå det krävs ett högre resultat eller lägre investeringsnivå. Vid en jämförelse mellan de två olika soliditetsmått vid årsbokslutet 2021 och prognos 2022 framgår att soliditeten inklusive hela pensionsåtagandet bedöms öka från plus 6 procent till plus 8 procent. Därmed uppnås målet om minst 1 % ökning per år.

Investeringsmålet baseras på en total investeringsram för perioden 2020–2022 samt en minskad lånefinansiering över tid.

- Skattefinansierade investeringar ska vara självfinansierade över mandatperioden och total investeringsram om 270 mkr (2020–2022).
- Taxefinansierade investeringar kan vara lånefinansierade över mandatperioden och total investeringsram om 216 mkr (2020–2022).
- Koncernens samlade investeringsram över mandatperioden är 791 mkr och är fördelade enligt:
  - Mariestad kommun 486 mkr
  - Mariehus AB 170 mkr
  - VänerEnergi AB 135 mkr (88 procent)

Nedan visas en sammanställning av investeringsmålet över perioden 2020–2022. Samt hur investeringen har finansierats. Kommunens höga resultat de senaste åren har genererat en hög självfinansieringsgrad inom den skattefinansierade verksamheten, vilket har reducerat lånefinansieringsgraden.

Investeringar 2020–2022 (mkr)	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Prognos 2022	Bokslut 2020 + bokslut 2021 + prognos 2022	Mål	Avvikelse
Kommunen skattefinansierad verksamhet	145,3	203,1	167,9	516,3	270,0	-246,3
Kommunen taxefinansierad verksamhet	40,4	24,5	44,8	109,7	216,0	106,3
Totalt kommunen	185,7	227,6	212,7	626,0	486,0	-140,0
Mariehus AB	32,1	92,7	65,0	189,8	170,0	-19,8
VänerEnergi AB	47,9	40,8	78,2	166,9	135,0	-31,9
Totalt koncernen	265,7	361,1	355,9	982,7	791,0	-191,7

Prognosen 2022 är enligt nämndernas prognoser vid tertial 2 och uppgår till 212,7 mkr i kommunen och totalt i koncernen 355,9 mkr. Kommunfullmäktige har under året beslutat att utöka budgeten med totalt 100 mkr och budgeten i kommunen uppgår till totalt 361,1 mkr. Utökningen av investeringsbudgeten har varit för markinköp för framtida exploatering av industrimark.

För att uppnå målet med en investeringsnivå på 486 mkr i kommunen förutsätts att investeringarna hålls under prognosnivån för 2022. Målet på 486 mkr är beräknad utifrån

reformpaketet, vilket medför ett resultat på 2 procent och en självfinansiering av skattefinansierad verksamhet.

Under 2022 har finansieringen skett genom nyupplåning i kommunen med 50 mkr och i Marihus AB med 50 mkr. Detta är enligt budgeterade och utförda investeringar under 2022. En god likviditet under året gör att någon ytterligare nyupplåning inte planeras under året. Kommunens höga resultat de senaste åren har genererat en hög självfinansieringsgrad inom den skattefinansierade verksamheten, vilket har reducerat lånefinansieringsgraden. Vilket är förenligt med målet att öka självfinansieringsgraden.

Investeringar av skattefinansierad verksamhet ska vara självfinansierade. Det som ska exkluderas är exploateringsinvesteringarna i och med att de kommer att generera intäkter i framtiden. Prognosen tyder på att investeringarna kommer att uppgå till 212,7 mkr. Kommunens prognostiserade resultat och avskrivningar uppgår till 199,7 mkr vilket motsvara egna medel. Prognosen för skattefinansierade investeringar uppgår till 91,6 mkr, vilket medför att de täcks inom de 199,7 mkr.

Investeringar i taxefinansierad verksamhet prognostiseras till 44,8 mkr. Dessa investeringar ska vara finansierade via VA-kollektivet.

Investeringar inom exploateringsverksamhet prognostiseras till 76,2 mkr, vilket avser exploatering av mark som kommer att generera försäljningsintäkter till kommunen i framtiden.

2. Mariestad – en trygg kommun för alla

Genom stabil ekonomi, bra kvalitet och trygga miljöer kan Mariestad erbjuda en hållbar kommun för alla som bor, verkar och vistas här. Mariestad är en trygg samhällsspelare med engagemang och medborgarfokus.

Måluppfyllelse status Positiv trend

Nämnderna arbetar med åtta nämndspecifika mål kopplat till kommunfullmäktigemålet. Fler av nämnderna bedömer att de på ett positivt sätt bidrar till måluppfyllelse för kommunfullmäktigemålet. Den samlade bedömningen är att kommunfullmäktigemålet har en positiv trend.

Detta bedöms utifrån följande kommentarer:

- Arbete pågår med att ge stöd till flyktingar från Ukraina. En verksamhetsövergripande grupp har bildats och i denna grupp ingår frivilligorganisationer som bland annat Röda Korset och Rädda barnen som på volontärbasis hjälper till. Två trygghetsvandringar är genomförda under våren 2022, där folkhälsostrateg, säkerhetssamordnare och polis har ansvarat för genomförandet.
- Inom utbildningsnämnden visar förskolan generellt ett högt resultat gällande barnens trygghet i verksamheterna utifrån den enkät som vårdnadshavare svarar på varje år. Elever i grundskolan och gymnasiet visar samma resultat gällande trygghet som tidigare år, med undantag för elever i årskurs 8 som visar ett högre resultat. Det främjande och förebyggande arbetet kopplat till trygghet och studiero har utvecklat ledarskapet, flera kompetenshöjande insatser har gjorts. Även elevhälsoteamets intensifierade arbete att tillsammans göra tidiga insatser upplevs ha gett resultat. Även Vuxenutbildningens enkät visar att eleverna upplever trygghet och studiero. Kompetenshöjande insatser kring diskriminering och kränkande behandling har genomförts.

- Inom socialnämnden pågår utbildningsinsatser till all personal samt att enhetscheferna har ett tydligt uppdrag att agera vid misstanke om personal använder droger eller alkohol i allt för stor mängd. Andra verksamheter har informerats om hur orosmälan ska genomföras och hur dessa hanteras. Att arbeta förebyggande är alltid att föredra inom detta område och det arbetet kommer att intensifieras framåt.
- Verksamhet miljö och bygg har ett tydligt och strukturerat samarbete. En prioriteringsordning för tillsynsärenden är upprättad i formen av behovsutredning och efterföljande tillsynsplan.

Nämndens mål	Måluppfyllelse status	Nämnd
I Mariestad är det självklart att alla hjälps åt och att alla är inkluderade	◆ Positiv trend	Kommunstyrelsenämnden
I Mariestad kan alla vistas och röra sig fritt genom säkra och tillgängliga miljöer	◆ Positiv trend	Kommunstyrelsenämnden
Alla barn/elever/matgäster känner sig trygga i utbildningsnämndens verksamheter	◆ Positiv trend	Utbildningsnämnden
Mariestads invånare är trygga med att de får den hjälp de behöver när de behöver den	◆ Positiv trend	Socialnämnden
Missbruk av alkohol och alla andra typer av droger inklusive läkemedel ska minska för en trygg miljö och tillvaro för alla	◆ Positiv trend	Socialnämnden
Verksamhet miljö och bygg har en given roll i de forum där kommunens utformning och utveckling skapas och delar sin kompetens för en trygg utveckling till medborgarna	◆ Positiv trend	MTG - Miljö- och byggnadsnämnden
Våra ute- och inomhusmiljöer samt våra leveranser är trygga och säkra för alla	◆ Positiv trend	MTG - Tekniska nämnden
Vi ska minska vårt klimatavtryck och vår miljöpåverkan	◆ Positiv trend	MTG - Tekniska nämnden

3. Mariestad – en kreativ och innovativ kommun

Chefer, ledare och medarbetare uppmuntras till nytänkande ”utanför boxen”. Genom omvärldsbevakning hämtar vi inspiration från andra och skapar hållbara lösningar för våra kommuninvånare.

Måluppfyllelse status ◆ Positiv trend

Nämnderna arbetar med sju nämndspecifika mål kopplat till kommunfullmäktigemålet. Samtliga nämnder förutom Socialnämnden bedömer att de på ett positivt sätt bidrar till måluppfyllelse för kommunfullmäktigemålet. Bedömningen neutral trend inom socialnämnden beror mycket på det gångna årets omorganisation. Den samlade bedömningen är att kommunfullmäktigemålet har en positiv trend.

Detta bedöms utifrån följande kommentarer:

- Kommundirektören har givit uppdrag att ta fram strategi för fortsatt arbete med kommunens arbetsgivarvarumärke och kompetensutvecklingsplan. Under hösten kommer ett koncept för introduktionsträffar tas fram.
- Det digitala klivet inom samhällsbyggnadsprocessen är i gång. Det är ett strategiskt förhållningssätt i omorganisationen inom förvaltningen och prioriterat under hösten 2022 och 2023. Ingången till Mariestads kommun förtydligas genom tydlig webb och E-tjänst.
- Förskolan har fokuserat på arbetet med nya läroplanen och tillgängliga lärmiljöer. Pedagoger dokumenterar kontinuerligt och kopplar arbete mot enskilda barn vilket underlättar samtal med vårdnadshavare. Grundskola och gymnasiet fokus ligger på arbete för ökad elevnärvard. Analys kring elever som inte når målen har gjorts både på individ och gruppnivå och visar att arbetet kring motivation krävs.
- Socialnämndens arbete med att hitta digitala lösningar som gynnar brukare/boende/klienter går framåt. E-tjänst för orosanmälningar och säker e-post har utvecklats. En digitaliseringsgrupp är i gång och en I-tjänst för tips om behov och förslag har utformats. På APT diskuterats mål och vad man önskar förändra. Utbildningsinsatser för att öka kvalitén i arbete, målet är att insatserna ska leda till positiv förändringskultur. Årets omorganisation har inneburit att man haft mycket att fokusera på.
- Inom Miljö- och byggnadsnämnden har nätverksträffar kommit i gång och till stora delar är målet med att ha en positiv förändringskultur i positiv trend. Förslag och idéer från den egna verksamheten fångas upp vid APT samt inom de olika grupperna.

Nämndens mål	Måluppfyllelse status	Nämnd
Mariestad är platsen för kreativa möten för invånare, besökare, näringsliv och medarbetare	◆ Positiv trend	Kommunstyrelsenämnden
Mariestad ligger i framkant och andra aktörer inspireras av oss	◆ Positiv trend	Kommunstyrelsenämnden
Alla barn/elever utvecklas via ledning och stimulans att nå målen för sin utbildning	◆ Positiv trend	Utbildningsnämnden
Socialnämnden har ett innovativt och hållbart förhållningssätt med fokus på digitala lösningar som skapar mervärde för dem vi är till för	■ Neutral trend	Socialnämnden
Inom socialnämnden råder en positiv förändringskultur där alla medarbetare bidrar och vet hur de för fram nya idéer	■ Neutral trend	Socialnämnden
Verksamhet miljö och bygg har en positiv förändringskultur där alla medarbetare bidrar och vet hur man deltar	◆ Positiv trend	MTG - Miljö- och byggnadsnämnden
Vi tar tillvara på såväl medarbetarnas som medborgarnas kreativitet för att utveckla vår verksamhet	◆ Positiv trend	MTG - Tekniska nämnden

4. Mariestad – en välkomnande kommun där alla kontakter genomsyras av ett gott bemötande

Vårt bemötande ska oavsett ärende ge en positiv känsla. Vi skapar mervärde för de vi är till för i varje samtal och möte. Vi sätter stort värde på våra invånare, besökare, företagare och anställda.

Måluppfyllelse status ■ Neutral trend

Nämnderna arbetar med fem nämndspecifika mål kopplat till kommunfullmäktigemålet. Nämnder förutom socialnämnden och miljö- och byggnadsnämnden bedömer att de på ett positivt sätt bidrar till måluppfyllelse för kommunfullmäktigemålet. Den samlade bedömningen är att kommunfullmäktigemålet har en neutral trend.

Detta bedöms utifrån följande kommentarer:

- Arbetet med en ny publik webb har startats upp under våren 2022 och planeras slutföras 2023. Den samlade bedömningen från kommunstyrelsenämnden är att aktiviteten ger goda förutsättningar för att målet kommer att uppnås.
- Inom utbildningsnämnden har samverkan med socialtjänst, BVC och tandvården inom SAMBU (samverkan barn och unga) lett till att det finns fler kontaktvägar och arbetsformer för arbetet kring barn och familjer. Grundskolan arbetar med tillgängliga lärmiljöer och likvärdig elevhälsa för att möta upp olika elevers behov. I gymnasiet visar resultaten gällande inflytande och delaktighet en stor variation mellan enkätsvaren på programmen. Programmen behöver undersöka vad eleverna anser vara viktigt att ha inflytande över.

- Delar av socialnämndens verksamheter genomförde hösten 2021 SKR:s brukarenkät och nådde generellt en hög kundnöjdhet hösten 2021. Detta är redovisat till socialnämnden. Nämndens nyinrättade tjänster, socialt ansvarig samordnare, SAS, och kvalificerad utredare kommer att kunna genomföra denna undersökning kommande år samt utveckla metoder för att följa upp verksamheterna och insatsernas kvalitet.
- Miljö- och byggnadsnämnden redovisar att det finns en negativ trend eftersom det återstår en hel del arbete bland annat med att tillgänglighetsanpassa de PDF-filer som finns på externa hemsidan. Arbetet har dock startat och kommer att följas upp fortlöpande.

Nämndens mål	Måluppfyllelse status	Nämnd
Vi har ett professionellt förhållningsätt med fokus på att skapa mervärde för de vi är till för	◆ Positiv trend	Kommunstyrelsenämnden
Se och förstå alla barn och elever	◆ Positiv trend	Utbildningsnämnden
Alla medborgare får ett tryggt och korrekt bemötande av socialnämndens verksamheter	■ Neutral trend	Socialnämnden
I verksamhet miljö och bygg finns en hög kompetens och medvetenhet om service, gott bemötande och effektiv handläggning	■ Neutral trend	MTG - Miljö- och byggnadsnämnden
Upplevelsen i mötet med vår verksamhet är professionellt och trevligt	◆ Positiv trend	MTG - Tekniska nämnden

5. Mariestad – en attraktiv tillväxtkommun

I Mariestad finns förutsättningar för hållbar tillväxt. Entreprenörskap uppmuntras och ses som en tillgång. Vi förstår vikten av utbildning och forskning för att satsa rätt inför framtiden.

Måluppfyllelse status Positiv trend

Nämnderna arbetar med åtta nämndspecifika mål kopplat till kommunfullmäktigemålet. Den samlade bedömningen är att kommunfullmäktigemålet har en positiv trend.

Detta bedöms utifrån följande kommentarer:

- Kommunen har genomfört 86 företagsbesök varav 37 av dem skett via telefonsamtal på grund av covid. Aktiviteten ger goda förutsättningar för att mål kommer att uppnås.
- Utkast till förvaltningschefsinstruktion har tagits fram och är under bearbetning. Underlag från extern aktör i projektet Blå- och grön infrastruktur i biosfärområdet ska levereras hösten 2022.
- Utvecklingen av kommunkoncernen är påbörjat och kommer överlämnas till politiken under hösten 2023. Utveckla kommunal samverkan ska påbörjas efter valet i samarbete med MTG kommundirektörerna.
- Utbildningsnämnden arbetat med den strategiska kompetensförsörjningsplanen. Arbetet har påbörjats med fokus på skolpersonalens arbetsmiljö som helhet genom att stärka arbetet med det systematiska arbetsmiljöarbetet.
- Kostavdelningen har genomfört webbutbildningar, inspirationsdagar och diskussioner på APT för att öka kunskapsnivå kring näringslära, datorkunskap och hygienkunskap.
- Förskolans utvecklingsarbete har präglats av implementeringen av helhetsidén, ett pedagogiskt underlag för utformning av undervisningen för att skapa likvärdig förskola med hög kvalitet. Grundskolan arbetar med att skapa trygghet genom kontinuitet och ökad tillgång till elevhälsa och till digitaliseringsstrateg. Gymnasiet har sett över SYV-planen.
- Rekrytering av nya medarbetare inom socialnämnden har varierat stort. Förändringsarbetet med delningen av sektorn tros ha påverkat detta. När nya chefer finns på plats kommer de två förvaltningarna kunna fokusera på att skapa lugn och ro på arbetsplatserna och fokus på arbetsmiljö och skapa grunden för en attraktiv arbetsgivare.

Nämndens mål	Måluppfyllelse status	Nämnd
Företagsklimatet i Mariestad är rankat som topp 25 av landets kommuner	◆ Positiv trend	Kommunstyrelsenämnden
Mariestad växer och utvecklas	◆ Positiv trend	Kommunstyrelsenämnden
Sektor utbildning ska erbjuda en attraktiv arbetsplats för elever, medarbetare, chefer och framtida medarbetare	◆ Positiv trend	Utbildningsnämnden
Hög kvalitet ska präglade utbildningsnämndens verksamheter och ge förutsättningar för ett gott företags- och näringslivsklimat	◆ Positiv trend	Utbildningsnämnden
Socialnämnden i Mariestads kommun är en attraktiv arbetsgivare som lockar till sig rätt kompetenser i förhållande till våra behov	■ Negativ trend	Socialnämnden
Det finns goda förutsättningar för privata utförare av hemtjänst att kunna etablera sig i valfrihetssystem i Mariestad	● Uppfylld	Socialnämnden
Verksamhet miljö och bygg har på ett enkelt sätt tydliggjort möjligheter och förutsättningar för etablering och utveckling till entreprenörer och privatpersoner	■ Neutral trend	MTG - Miljö- och byggnadsnämnden
Vi skapar tekniska förutsättningar för tillväxt	◆ Positiv trend	MTG - Tekniska nämnden

2.6 Balanskravsresultatet

Kommunallagen föreskriver att intäkterna ska vara större än kostnaderna. Om kostnaderna för ett visst räkenskapsår överstiger intäkterna, ska det negativa resultatet regleras och återställas under de närmast följande tre åren.

Kommunens resultat efter balanskravsjusteringar 2021 visade ett överskott på 96,2 mkr. Det innebär att inget belopp finns kvar att reglera mot balanskravet inför 2022.

För 2022 är bedömningen efter augusti månad att balanskravet för året uppnås.

Resultatanalys och avstämning av balanskravet (mkr)	Prognos 2022	Årsbokslut 2021	Årsbokslut 2020	Årsbokslut 2019
Årets resultat enligt resultaträkningen	119,7	96,6	42,8	18,2
- avgår samtliga realisationsvinster	0,0	-0,4	-6,3	-1,6
+justering för realisationsvinster enl. undantagsmöjlighet	0,0	0	0	0
+justering för realisationsförluster enl. undantagsmöjlighet	0,0	0	0	0
+orealiserade förluster i värdepapper	0,0	0	0	0
-justering för återföring av orealiserade förluster i värdepapper	0,0	0	0	0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	119,7	96,2	36,3	16,6
-reservation av medel till resultatutjämningsreserv	-103,4	-80,6	-21,7	0
+användning av medel från resultatutjämningsreserv	0,0	0	0	0
Årets balanskravsresultat	16,3	15,6	14,6	16,6
+synnerliga skäl att inte återställa	0,0	0	0	0
Summa	16,3	15,6	14,6	16,6
Balanskravsunderskott att återställa	0,0	0	0	0

I ovanstående avstämning av det lagstadgade balanskravet har resultatet reducerats med de realisationsvinster som uppstått under året. Balanskravsresultatet för 2022 är positivt och inget negativt resultat finns att reglera.

Resultatutjämningsreserv

Från och med den 1 januari 2013 gör kommunallagen det möjligt att i vissa fall reservera delar av ett positivt resultat i en resultatutjämningsreserv (RUR) under eget kapital. Denna reserv kan sedan användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel, under förutsättning att årets resultat efter balanskravsjusteringar är negativt.

Resultatutjämningsreserv RUR (mkr)	Prognos 2022	Årsbokslut 2021	Årsbokslut 2020	Årsbokslut 2019
Resultat	119,7	96,6	42,8	18,2
- Avgår reavinster	0,0	-0,4	-6,5	-1,6
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	119,7	96,2	36,3	16,6
Skatteintäkter och statsbidrag	1 626	1 543	1 463	1 393
En procent av skatteintäkter och statsbidrag	16,3	15,6	14,6	0
Två procent av skatteintäkter och statsbidrag	0,0	0,0	0,0	27,8
Skillnad i årets resultat enligt balanskravsresultatet och en procent av skatteintäkter och statsbidrag	103,4	80,6	21,7	-11,2
Reservation till RUR	103,4	80,6	21,7	0
Ackumulerat RUR	230,1	126,7	46,1	24,4

För att göra en reservation till RUR ska resultatet överstiga en procent av skatter och generella statsbidrag. Med årets resultat menas det lägsta av årets resultat och årets resultat efter balanskravsjusteringen. För 2022 förväntas RUR kunna användas. Enligt resultatet och beräknad soliditet får kommunen en positiv soliditet inklusive pensionsskulden vid årsbokslutet. Då kan reservering ske och beslut tas i samband med årsredovisningen.

Totalt har kommunen från tidigare år reserverat 126,7 mkr till resultatutjämningsreserven. Med årets prognostiserade reservation på 103,4 mkr blir total RUR 230,1 mkr.

2.7 Väsentliga personalförhållanden

Kommunens huvudsakliga uppdrag är att producera välfärdstjänster inom bland annat äldreomsorg, barnomsorg och skola. Kommunen ger också annan service till dem som bor i kommunen och till dem som besöker oss och då i samverkan med andra kommuner.

Omfattningen av vårt uppdrag innebär att våra medarbetare tillsammans representerar över 100 olika yrkestitlar; allt från de stora grupperna av omvårdnadspersonal och pedagoger till andra tjänster som innehas av ett fåtal personer.

2.7.1 Ledar- och medarbetarskap

Under våren har arbetet med kommunens introduktionsprogram fortsatt. Den generella övergripande delen färdigställdes och lanserades under hösten 2021 och under våren har verksamheten arbetat med att ta fram underlag för den verksamhets-specifika introduktionsdelen samt de avsnitt som särskilt avser nya chefer. Verksamhetsanpassade checklistor för att undersöka arbetsmiljön har införts. Under april och maj genomfördes ett antal utbildningstillfällen för kommunens chefer på temat svåra samtal. Samtliga utbildningar som HR, Ekonomi och Lön erbjuder återfinns i den utbildningskalender som lanserades under våren. Via kalendern kan chef även anmäla sig till utbildningarna.

2.7.2 Kompetensförsörjning

HR har tillsammans med Kommunikation fått uppdrag av kommundirektören att ta fram en strategi för arbetet med kommunens arbetsgivarvarumärke. Medarbetare från de två stödfunktionerna har under våren tittat närmare på begreppet för att kunna föreslå en inriktning för kommunens framtida arbete. Det långsiktiga syftet med att arbeta med arbetsgivarvarumärket är att det på ett tydligt sätt ska framgå att Mariestads kommun är en attraktiv arbetsgivare i den framtida konkurrensen om medarbetare.

Kommunens introduktionsprogram följs upp genom en enkät till dem som tagit del av informationen. Av de svar som inkommit är medelbetyget 3,72 på en femgradig skala som svar på frågan om deras helhetsintryck av kommunen som arbetsgivare. Medelresultatet för nöjdhet på introduktionen ligger på 3,83.

Efter avslutad anställning ges medarbetaren möjlighet att anonymt svara på en digital enkät, i syfte att kunna fånga upp förbättringsmöjligheter. Tidigare fanns inget fastställt arbetssätt som reglerade denna del av ett avslut. I dagsläget skriver ansvarig chef ut det informationsbrev om enkäten som finns på kommunens intranät och lämnar till den anställde vid avslut av anställning. Under hösten kommer information om avslutningsenkäten att finnas med i det underlag som chefen hanterar i samband med att medarbetaren avslutas. Detta för att ytterligare tydliggöra önskemålet om att medarbetarna ska dela med sig av sina synpunkter.

2.7.3 Arbetsmiljö och hälsa

Baserat på ett koncept framtaget av SKR har HR initierat ett pilotprojekt för att arbeta med medarbetarnas hälsa på en av enheterna inom omsorgen. Konceptet, Riskorienterat arbetssätt, ROA, syftar till att nyttja den data kommunen har i personal- och ekonomisystem för att fånga upp enheter där insatser behövs, för att sedan, i dialog med chef och medarbetare, välja ut lämpliga insatser på individ- och gruppnivå. Konceptet har anpassats för förutsättningarna i kommunen. Om pilotprojektet bedöms som framgångsrikt kommer ytterligare insatser i andra delar av organisationen att bli aktuella.

I samarbete med Aleforsstiftelsen har en utbildning för chefer och skyddsombud om alkohol och droger i arbetslivet genomförts.

Så kallade "hälsoanalyser", ett möte där chefen får en helhetsbild av rehabiliteringsbehovet och sätter mål samt tar fram handlingsplan för fortsatta insatser, görs kontinuerligt tillsammans med HR, i samarbete med företagshälsovården.

Delegering av arbetsmiljöuppgifter sker sedan sommaren i en i-tjänst, vilket är en viktig kvalitetshöjning som även medger enklare uppföljning.

2.7.4 Jämställdhet och mångfald

Lönekartläggning avseende 2021 är slutförd och samverkad. Som resultat av det arbetet justerades arbetsfördelningen något, t ex adderas en grupp för Sjuksköterskor med specialistutbildning och en för Undersköterskor med specialistutbildning. Systemet Sysarb upphandlades för fortsatt arbete med lönekartläggning och gäller för tre år framåt.

Antal anställda

Uppställningen avser tillsvidareanställda, inklusive provanställda och obehöriga enligt skollagen.

Mariestad	Delår 2022	Delår 2021
Sektor ledning		83
Sektor Samhällsbyggnad., inkl Teknik		278
Samhällsbyggnadsförvaltningen	44	
Teknisk förvaltning	242	
Äldre- och omsorgs samt socialförvaltning	981	980
Utbildningsförvaltning	836	835
Kommundirektör	1	1
Stab	79	5
Ekonomiavdelning	25	25
HR MTG	9	9
Totalt	2 217	2 207

I december 2021 beslutade kommunfullmäktige att sektorerna skulle upphöra till förmån för förvaltningar. I samband med detta delades dåvarande sektor samhällsbyggnad upp i en samhällsbyggnadsdel och en teknisk del, båda egna förvaltningar. Samtidigt beslutades även att Sektor ledning skulle upphört att existera och dess verksamheter läggas direkt under kommundirektören, idag Staben. Avslutningsvis beslutades att dela upp dåvarande sektor Stöd och omsorg i en socialförvaltning samt en Äldre- och omsorgsförvaltning. Denna uppdelning formaliserades först den 1 september 2022 och av det skälet samredovisas uppgifterna ovan. Det är även på grund av denna förändring som några av rutorna saknar uppgift.

Fördelning heltid/deltid

Andel heltid i procent	2022	2021	2020
	80	78	77

Andelen heltidsarbetande fortsätter att öka.

Uttag av föräldrapenning och VAB

Uttag av föräldrapenning/VAB (%)	Kvinnor	Män
Föräldrapenning	89	10
VAB	85	15
Ledig max 25% upp till 8 år	95	5

Jämfört med föregående år är det männens uttag av föräldrapenning som inneburit den största förändringen med en ökning med fyra procentenheter.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaro (%)	Total	Kvinnor	Män	29 år eller yngre	30–49 år	50 år eller äldre
2022 Total Sjukfrånvaro av ordinarie arbetad tid	9,0	10,0	6,0	6,9	8,9	9,6
Total sjukfrånvaro 2021	7,1	7,9	4,4	6,5	7,0	7,3
2022 Långtidsfrånvaro av total sjukfrånvaro	33,4	34,8	26,4	10,1	34,7	36,4
Långtidssjukfrånvaro 2021	31,0	32,6	21,0	15,6	31,2	34,2

Uppgiften om sjukfrånvaro avser månadsanställda medarbetare. Genomgående har det skett en ökning av sjukfrånvaron i kommunen, både bland män och kvinnor samt inom samtliga ålderskategorier, utom långtidsfrånvaron i de lägre åldrarna. Vad som är hänförligt pandemin är svårt att avgöra, då rekommendationen fortfarande är att stanna hemma vid förkylningssymptom. Det innebär att vissa yrkeskategorier, som tidigare hade bedömts vara fullt arbetsföra, nu ska stanna hemma.

Medellöner

Totalt		Kvinnor		Män	
heltidslön inkl tillägg	heltidslön exkl tillägg	heltidslön inkl tillägg	heltidslön exkl tillägg	heltidslön inkl tillägg	heltidslön exkl tillägg
32 843	32 565	32 446	32 175	34 138	33 839

Under lönerevisionen 2022 var den generella ramökningen 2,0%. Utöver detta gjordes särskilda satsningar motsvarande totalt 1,0% för vissa yrkeskategorier. Dels utifrån formuleringar i löneavtal, dels av andra skäl.

Medelålder

Totalt	Kvinnor	Män
46,3	46,7	45,3

Medelåldern för kvinnor har ökat med 0,4 procentenheter, samtidigt som den minskat för männen i motsvarande mån. Ingen förändring på totalen.

Åldersstruktur

Åldersspann	Antal
0–19 år	0
20–29 år	223
30–39 år	489
40–49 år	481
50–59 år	672
60–99 år	352

De största förändringarna syns inom åldersspannen 40–49 år (-19) samt bland dem över 66 (+26).

Personalomsättning

Antal som slutat	Snittanställningar	Slutat/snittanställda
142	2 161	6,6%

Uppgifterna avser endast så kallade externa avgångar. Intern rörlighet ingår inte i underlaget. Andelen som slutat har i jämförelse med föregående delår ökat med 40 personer. Antalet snittanställningar har ökat med 50. Personalomsättningen har ökat med 1,8 procentenheter.

Pensionsavgångar

Under året kommer 52 medarbetare att fylla 65 år. Fram till den sista juni hade 17 medarbetare gått i pension.

Kostnader för lön och sjukfrånvaro

	Delår 2022	Delår 2021
Total lönesumma (mkr)	444,0	441,8
varav sjukkostnader (mkr)	15,6	12,3

Utifrån ovan går utläsa att sjukfrånvaron ökat. Vilket även återspeglas i högre sjuklönekostnader jämfört med samma tidpunkt föregående år.

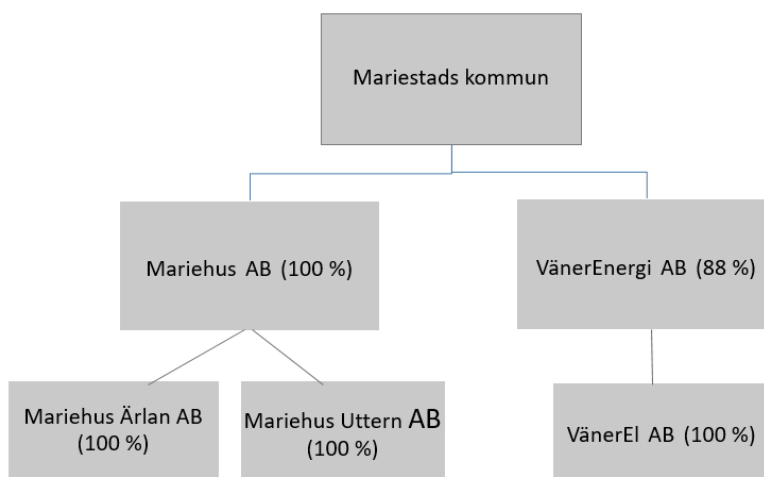
3 Den kommunala koncernen

Syftet med sammanställd redovisning är att ge en heltäckande bild av kommunens ekonomiska ställning och åtaganden oavsett om verksamheten bedrivs i förvaltningsform eller bolagsform. Synonymt används också ofta begreppet koncernredovisning. Redovisningen tjänar också som information för intressenter, till exempel kommuninvånare, kommunfullmäktige, kommunledning, revisorer och långgivare.

Den sammanställda redovisningen omfattar förutom kommunen även:

- Mariehus AB. Kommunens andel är 100 procent. Innehåller Mariehus Uttern AB och Mariehus Ärlan AB.
- VänerEnergi AB. Kommunens andel är 88 procent. Resterande 12 procent är Töreboda kommuns andel. Innehåller VänerEI AB.
- Räddningstjänsten Östra Skaraborg (RÖS). Kommunens andel i kommunalförbundet är 26,27 procent.

De kommunägda bolagen:

I koncernkoncernen ingår även Mariestad kommuns andel av Räddningstjänsten Östra Skaraborg, Avfallsbaktering Östra Skaraborg, Tolkförmedling Väst och Skaraborgs Kommunalförbund.

Koncernens resultat

Mariestads kommun med bolag omnämns som koncern och tillsammans visar dessa tre parter ett gemensamt delårsresultat om 166,7 mkr. Årsprognosen visar ett överskott på 165,9 mkr vilket är 66,2 mkr bättre än budget.

Den kommunala koncernen (mkr)	Delårsbokslut 2022	Budget	Prognos	Budgetavvikelse
Mariestads kommun	139,8	54,0	119,7	65,7
Mariehus AB	10,7	23,6	22,0	-1,6
VänerEnergi AB	16,2	22,1	24,2	2,1
Totalt	166,7	99,7	165,9	66,2

För Mariehus AB avser delårsresultatet siffror per den 30 juni 2022, årsprognosen avser siffror per den 31 augusti 2022. För VänerEnergi AB görs delårsbokslutet per den 31 augusti 2022, siffrorna för delårsresultat och årsprognos redovisas enligt det. Kommunalförbunden ingår inte i delårsresultat och årsprognos.

Analys av ekonomi

Prognosen för Mariehus visar på ett resultat som är drygt 1,6 mkr sämre än budget. Positiv resultatpåverkan är bland annat att fordonsplatsernas hyreshöjning inte var budgeterade, en återbetalning av premie (AGS) från Fora försäkring och försäljning av inventarier samt återbäring från HBV (Husbyggnadsvaror, inköpsfunktion åt Sveriges allmännyttiga bostadsbolag).

Negativ resultatpåverkan är att avskrivningar ökar i samband med omklassificering av inventarier, stigande räntekostnader samt ökade kostnader för fastighetsel på grund av prisökningar.

För VänerEnergi visar prognosen på ett resultat som är ca 2 mkr bättre än budget. Stadsnät beräknas få en bättre marginal på sina månadsintäkter då Bosnet som är kommunikationsoperatör har sänkt sin avgift och de två vindkraftverken som har anskaffats under våren beräknas ge ett överskott på cirka 1 mkr till följd av höga elpriser. Stora reparationskostnader för vätgastankstationen kommer att försämra resultatet något.

Höga elmarknadspriser har påverkat resultatet både negativt och positivt. Elnätets kostnader för inköp av nätförluster har ökat markant. Fjärrvärmens gynnas av höga elpriser då konkurrenskraften stärks. Katrinefors Kraftvärmeverk AB (KKAB) har dessutom möjligheten att producera el med bättre förtjänst i sitt kraftvärmeverk.

Sammanfattning viktiga händelser i koncernen

- Mariehus har påbörjat en ROT-renovering i kvarteret Insekten, Västra vägen 33–35.
- Övriga underhållsåtgärder i Mariehus som pågår i några av bolagets fastigheter är fönsterbyte, nya garageportar och hissrenovering.
- I april sålde Mariehus ett vindkraftverk till VänerEnergi. Samtidigt köpte VänerEnergi ytterligare ett vindkraftverk. Båda verken är belägna vid Fåleberg i kommunen.
- Under året har VänerEnergi tecknat avtal med Kriminalvården om leverans av fjärrvärme till anläggningen vid Rödjan som nu genomgår en större tillbyggnad.
- VänerEnergi har under 2022 upplevt en mildare vinter än året innan med lägre energiomsättning som följd. Fjärrvärmens resultat är trots detta bättre än budget då bolaget sålt mera processånga och haft lägre omkostnader.
- Elmarknadspriserna har stigit dramatiskt under året med rekordhöga priser nu senast i augusti. Det råder stor elbrist i hela Europa med stora farhågor inför vintern. Kostnaderna för överföringsförlusterna i elnätet hos VänerEnergi har ökat rejält.

Årets investeringar

Den kommunala koncernen (mkr)	Utfall 2022-08-31	Budget	Prognos	Budgetavvikelse
Mariestads kommun	82,3	361,1	212,7	148,4
Mariehus AB	23,4	136,0	65,0	71,0
VänerEnergi AB	54,9	78,2	78,2	0,0
Totalt	160,6	575,3	355,9	219,4

Koncernens investeringsbudget i år är 575,3 mkr. Årsprognosen är 355,9 mkr.

Nivån på investeringarna gör att koncernen inte klarar alla investeringar utan lånefinansiering.

Under året har koncernbanken till och med augusti gjort nyupplåning på 100 mkr varav 50 mkr tillhör kommunen och 50 mkr tillhör Mariehus AB. Årsprognosen för resultatet och att koncernen under året haft en god likviditet tillsammans med årsprognosen för investeringar gör att bedömningen vid delåret är att ingen ytterligare nyupplåning behöver göras i år. Över tid kvarstår behov av nyupplåning.

Prognosen ligger inom den låneram som fullmäktige beslutat om för 2022. Vid en nyupplåning på 100 mkr beräknas helårseffekten ge cirka 3,5 mkr i ökade räntekostnader. Prognosen på räntekostnader i år totalt i koncernen är 22,0 mkr.

Analys av investeringar

Hos Mariehus har det på grund av försening i rot-renoveringen på Mariagatan 18-24 medfört att rot-projektet på Västra vägen 33-35 och Mariegårdes väg 11-25 inte kommer att hinna färdigställas i år. Bolaget har även skjutit rot-projektet på Hertig Karls gata 17-21 på framtiden med hänsyn till det höga kostnadsläget.

Projektet för att bygga bostäder i Lyrestad är fortfarande i projekteringsfasen och ingen byggnation kommer att starta i år.

Investeringsbudgeten för VänerEnergi har reviderats under vinter/vår. Utökning har skett för köp av två vindkraftverk samt för övertagande av ett fiberprojekt i Töreboda kommun. Investeringarna har finansierats med internt tillförda medel och har inte påverkat bolagets beslutade låneram. Fjärrvärmens i VänerEnergi fortsätter att bygga ut till ytterligare byggnader som uppförs vid Rödjans kriminalvårdsanstalt. I övrigt enstaka anslutningar av värme.

3.1.1 Kommunalförbund utanför koncernredovisningen

Följande kommunalförbund ingår inte i koncernredovisningen då kommunens andel är lägre än 20 procent.

- Avfall & Återvinning Skaraborg (A&ÅS). Kommunens andel är 11 procent och baseras på invånarandelen bland medlemmarna. Från 2016 ingår Mariestad i förbundet tillsammans med Hjo, Skövde, Tibro, Karlsborg, Töreboda och Gullspåns kommuner. A&ÅS ansvarar för insamling och behandling av hushållsavfall samt information, regelskrivning och planering av hushållsavfallens omhändertagande. Organisationen leds av en direktionschef. Under 2022 har förbundet utökats med de nya medlemskommunerna Essunga, Grästorp, Götene och Vara.
- Skaraborgs Kommunalförbund. Kommunens andel är 9 procent och baseras på invånarandelen bland medlemmarna. Skaraborgs samtliga 15 kommuner är medlemmar. Förbundet ska verka inom tillväxt- och utvecklingsfrågor och verksamhetsstöd och intresse-/omvärldsbevakning och vara en plattform för samarbete mellan medlemmarna.
- Räddningstjänsten Östra Skaraborg är ett kommunalförbund med medlemskommunerna, Skövde, Mariestad, Hjo, Tibro, Töreboda, Karlsborg samt Gullspång. Förbundet svarar för räddningstjänst och förebyggande brandskydd enligt lagen om skydd mot olyckor (LSO), samt tillståndsgivning och tillsyn enligt lagen om brandfarliga och explosiva varor (LBE).
- Tolkförmedling Väst är ett kommunalförbund som bedriver språktolkförmedling och översättningsservice i Västra Götaland. Kommunen är medlem tillsammans med 42 kommuner, Göteborgs Stad samt Västra Götalandsregionen. Förbundet leds av en direktionschef med förtroendevalda från samtliga medlemmar.

4 Finansiella rapporter

I avsnittet redogörs först för vilka redovisningsprinciper och redovisningsbegrepp som används. Därefter redovisas kommunens och koncernens räkenskapsrapporter med resultaträkning, balansräkning och kassaflödesanalys samt noter, affärsverksamhet och VA-verksamhet.

4.1 Redovisningsprinciper

Redovisningsprinciper kommunen

Kommunens årsredovisning har upprättats enligt Lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR), Rådet för kommunal redovisning (RKR) lämnar rekommendationer om redovisningsprinciper.

Det innebär bland annat att:

- Intäkter redovisas i den omfattning de ekonomiska fördelarna kommer att tillgodogöras kommunen och räknas på ett tillförlitligt sätt.
- Kostnader redovisas fortlöpande då de uppstår med beaktande av försiktighetsprincipen.
- I enlighet med RKR R2 har kommunalskatten periodiserats enligt den prognos som lämnas från Sveriges kommuner och regioner (SKR) i augusti aktuellt år.
- I enlighet med RKR R10 har den särskilda löneskatten på pensionskostnader periodiserats. Värdering av pensionsförpliktelser görs med tillämpning av Riktlinjer för beräkning av pensionsskuld (RIPS21).
- Särskild avtalspension och visstidspension är beräknade enligt RKR R10.
- Förtroendevaldas pensioner redovisas som avsättning.
- Kommunens pensionsskuld redovisas enligt den så kallade blandmodellen, vilket innebär att skulden visas som en ansvarsförbindelse utanför balansräkningen. Värdet på ansvarsförbindelsen är något som i framtiden kommer att belasta kommunens resultat och likviditet. Beräkning och underlag för pensioner erhålls från KPA pension i samband med delårsbokslutet.
- Pensionsskulden till och med 1997 redovisas inom linjen i balansräkningen under raden "Pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland skulderna eller avsättningarna". Löneskatt har upptagits i beloppet. Intjänade pensioner från 1998 återfinns i balansräkningen under raderna avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser och kortfristiga skulder. Kommunen har beslutat att årligen, från 1998, utbetala hela intjänandet av pensionen till de anställda.
- Samtliga pensionsförpliktelser är återlånade.
- Anläggningstillgångarna har i balansräkningen upptagits till anskaffningsvärdet med avdrag för planliga avskrivningar. Ett basbelopp 48 300 kronor och en livslängd över 3 år används som gräns för att få bokföras som investering.
- Linjär avskrivning görs vilket innebär samma avskrivningsbelopp per år fördelat över avskrivningstiden. Avskrivningar påbörjas månaden efter att investeringen tagits i bruk

- Komponentavskrivning på anläggningar sker på samtliga nya investeringar. Följande indelningar görs:

Anläggningstyp	År
Mark	Ingen avskrivning
Markanläggningar	20–50
Maskiner och inventarier	5–10
Gator	20–100
Byggnader	20–80
Vatten/avlopp (VA)	50

- För gator görs indelning i lokalgator, huvudgata, bostadsgata och broar samt därinom i ytskikt och överbyggnad.
- För byggnader görs indelning i ett större antal angivna komponenter som stomme, fasad, ytskikt och ventilation. För varje enskilt projekt sker indelning i komponenter med olika nyttjandeperioder.
- VA har ledningsnät som en komponent. Övriga anläggningar inom VA har komponenter utifrån inriktning och syfte där angivna komponenter inom byggnader eller andra delar användas.
- Omprövningar av nyttjandetiden görs om inriktningen eller användningsområdet ändras.
- Nedskrivningar av anläggningstillgångar görs om rivning av byggnad sker, om anläggningen inte längre finns kvar eller om annat uppstår som ger upphov till nedskrivning. Årlig bedömning görs. Kostnaden för nedskrivning belastar driftredovisningen aktuellt år.

Personalrelaterade kostnader

- Okompenserad övertid, sjuklön, mertid samt jour och beredskap med tillkommande upplupna sociala avgifter redovisas som kortfristig skuld.
- Förändring av semesterlöneskuld redovisas löpande i driftredovisningen. Total semesterlöneskuld redovisas som kortfristig skuld.
- Sociala avgifter har bokförts löpande månadsvis i form av procentuellt omkostnadspålägg. Nämndernas påslag har varit 39,25 procent, vilket är samma som den av Sveriges kommuner och regioner (SKR) rekommenderade avgiften.

Övriga redovisningsprinciper

- Räntekostnader belastar inte pågående investeringsprojekt innan färdigställande.
- För bidrag till infrastrukturella investeringar finns möjlighet till periodisering av kostnaden. Kommunen periodiserar utbyggnaden av E20 över 15 år, från år 2014 till år 2029.
- Kommunen har från 2021 infört koncernbank. Samtliga lån och derivat inom koncernen hanteras av kommunen. Varje bolag ansvarar för sina respektive lån.

- RKR R8 Redovisning av derivat och säkringsredovisning anger att redovisning av ränterisk och valutarisk ska göras där derivatinstrument finns. De kommunala bolagen har tecknat ränteswappar. Syftet med säkringen är att undvika snabba förändringar av ränteläget och att inte få stora svängningar i finansiella kostnader. Till detta finns koncernens finanspolicy som visar att kreditförfallet ska vara jämnt fördelat i tidsintervallet ett och fem år och att räntebindningstiden för varje enskilt lån inte bör överstiga tio år. Ränteswappar innebär en risk och vid ett undervärde mot marknadsvärdet är motsvarande belopp den risk och kostnad som ska erläggas har om ränteswappar måste lösas i förtid.
- Upplupna kostnadsräntor och intäktsräntor som hör till aktuellt år har bokförts och belastat redovisningsperioden.
- Kommunen är ansvarig för koncernkrediten på bank. Det innebär att fordran respektive skuld för koncernbolagens likvida medel på konton ska redovisas hos kontoinnehavaren/gäldenären. Detta redovisas hos kommunen.
- I enlighet med RKR R18 särredovisas intäkter och kostnader inom taxefinansierad verksamhet som en kortfristig skuld alternativt kortfristig fordran.

Sammanställd redovisning (koncernen)

- Den sammanställda redovisningen har upprättats enligt den kommunala redovisningslagens kapitel 12. Bolag eller kommunalförbund med ägarandel överstigande 20 procent ingår i den sammanställda redovisningen i årsredovisningen. Vid delårsbokslutet ingår VänerEnergi och Mariehus AB.
- Inga elimineringar inom koncernbolagen har gjorts vid delårsbokslutet.

4.2 Begreppsförklaring

Resultaträkning - Resultaträkningen visar årets finansiella resultat och hur förändringen av egna kapitalet har uppkommit. Resultaträkningen beskriver hur kommunen finansierat verksamheten under året (intäkter), och vilken resursförbrukning prestationerna har fört med sig (kostnader). Förändringen av det egna kapitalet kan också utläsas genom att jämföra de två senaste årens balansräkningar.

Balansräkning - Balansräkningen beskriver den ekonomiska ställningen på balansdagen det vill säga 31 augusti. Balansräkningen visar hur kapitalet har använts (tillgångar) och hur det har anskaffats (skulder och eget kapital). Tillgångssidan består av likvida medel, fordringar och olika anläggningstillgångar som fastigheter, gator och vatten- och avloppsnät (VA-nät). Tillgångarna har finansierats på två sätt, dels genom lånade medel, dels genom eget kapital, det vill säga överskott från verksamheterna. Soliditeten, det vill säga storleken på det egna kapitalet i förhållande till totala tillgångar, är ett mått på kommunens finansiella styrka. Soliditeten är viktig att följa och analysera under en längre tidsperiod.

Kassaflödesanalys - Kassaflödesanalysen visar en betalningsflödesrapport som förklarar hur räkenskapsperiodens löpande verksamhet och investeringar har finansierats, både internt och externt. Analysen visar hur detta har inverkat på verksamhetens likvida medel.

Anläggningstillgångar - Tillgångar som är avsedda för att ägas under längre tid än tre år. Huvuddelen av anläggningstillgångarna är fastigheter, VA-anläggningar, maskiner och inventarier.

Avskrivningar - Avskrivningar beräknas på anläggningstillgångarnas ursprungliga anskaffningsvärde och den ekonomiska livslängden med inriktning på komponenter.

Komponentavskrivning - Indelning av anläggningstillgångar i olika komponenter efter beräknad livslängd exempelvis stomme, ventilation, el och ytskikt. Fastighet, gata och VA är områden där uppdelning sker.

Kortfristiga skulder - Kortfristiga lån som skall betalas tillbaka inom ett år från balansräkningens datum.

Långfristiga skulder - Skulder som återbetalas på längre tid än ett år.

Likviditet - Betalningsförmåga på kort sikt.

Nettoinvesteringar - Investeringar efter avdrag för investeringsbidrag.

Nyckeltal - Mäter förhållandet mellan två storheter, till exempel eget kapital i procent av totala tillgångar (soliditet).

Omsättningstillgångar - Pengar eller andra tillgångar som relativt snabbt kan omsättas till likvida medel.

Rörelsekapital - Skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder. Rörelsekapitalet avspeglar kommunens finansiella styrka.

Soliditet - Andelen av eget kapital i relation till det totala kapitalet. Måttet visar hur stor andel av det totala kapitalet som är eget riskbärande kapital, det vill säga den del som inte är skulder.

Periodisering - Anvisningarna inför bokslutet har varit att alla kostnader och intäkter ska periodiseras och tas upp under det verksamhetsår som de tillhör.

Pensionsskuld - Pensionsskulden redovisas från och med 1998 enligt "blandmodellen" i den nya redovisningslagen. Detta innebär att årets avsättning redovisas bland verksamhetens nettokostnader i resultaträkningen och att skulden redovisas på balansräkningen. Endast tillkommande pensionsskuld från och med 1998 redovisas som pensionsskuld. Pensionsskulden per 31 december 1997, redovisas från och med 1998 som en ansvarsförbindelse.

MTG - Avser Mariestad, Töreboda och Gullspångs kommuner. Mariestad som huvudman ansvarar för Miljö- och byggnadsnämnden som startade sin verksamhet den 1 januari 2007 och en gemensam teknisk nämnd, MTG kommunalteknik, som startade sin verksamhet den 1 januari 2008.

RÖS - Avser Räddningstjänsten Östra Skaraborg. Mariestad är en av sju medlemmar i ett gemensamt kommunalförbund. En politiskt tillsatt direktion med representanter för kommunerna fattar beslut om verksamheten där Mariestads andel är 26,27 procent.

A&ÅS - Avser Avfall & Återvinning Skaraborg. Mariestad är en av tretton medlemmar i ett gemensamt kommunalförbund. En politiskt tillsatt direktion med representanter för kommunerna fattar beslut om verksamheten där Mariestads andel är 11 procent.

Mkr - Förkortning för miljoner kronor.

Tkr - Förkortning för tusen kronor.

4.3 Resultaträkning

Resultaträkning (externredovisning) (mkr)	Not	Delårsbokslut 2022-08-31	Delårsbokslut 2021-08-31	Årsbudget 2022	Årsprognos 2022	Budget- avvikelse	Årsbokslut 2021-12-31
Verksamhetens intäkter	1	384,2	375,2	515,0	507,6	-7,4	598,1
Verksamhetens kostnader	2,3	-1 287,9	-1 274,5	-1 964,3	-1 942,1	22,1	-1 979,3
Avskrivningar	4	-47,8	-46,3	-79,0	-74,0	5,0	-73,7
Verksamhetens nettokostnader		-951,4	-945,6	-1 528,3	-1 508,5	19,7	-1 455,0
Skatteintäkter	5	802,8	756,6	1 165,5	1 204,3	38,8	1 141,2
Generella statsbidrag och utjämning	6	281,4	267,8	412,8	421,4	8,6	401,9
Verksamhetens resultat		132,9	78,9	49,9	117,1	67,1	88,2
Finansiella intäkter	7	20,0	17,0	25,5	24,6	-0,9	25,2
Finansiella kostnader	8	-13,0	-12,2	-21,5	-22,1	-0,6	-16,7
Resultat efter finansiella poster		139,8	83,7	54,0	119,7	65,7	96,6
Extraordinära poster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat		139,8	83,7	54,0	119,7	65,7	96,6

Nämndernas delårsresultat och årsprognos (mkr)	Delårsbokslut 2022-08-31	Delårsbokslut 2021-08-31	Budget 2022	Prognos 2022	Budgetavvikelse
Kommunstyrelsen	91,9	79,3	142,3	140,4	1,9
Tekniska nämnden	120,0	117,8	182,1	181,5	0,6
Utbildningsnämnden	330,8	352,1	535,4	536,6	-1,3
Socialnämnden	392,3	394,6	606,8	614,2	-7,4
Miljö- och byggnadsnämnden	3,2	1,0	6,6	5,4	1,2
Räddningstjänsten	22,1	18,9	29,5	29,5	0,0
Revisionen	0,4	0,4	0,9	0,9	0,0
Överförmyndarnämnden	1,2	1,2	2,0	2,0	0,0
Delsumma	962,0	965,3	1 505,5	1 510,5	-5,0
Finansverksamhet	-10,6	-19,7	22,7	-2,0	24,7
Verksamhetens nettokostnad	951,4	945,6	1 528,3	1 508,5	19,7

4.4 Balansräkning

Balansräkning (mkr)	Not	Delårsbokslut 2022-08-31	Delårsbokslut 2021-08-31	Årsbokslut 2021-12-31
TILLGÅNGAR				
Anläggningstillgångar				
Materiella anläggningstillgångar				
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	9	1 744,1	1 661,2	1 726,2
Maskiner och inventarier	10	25,3	30,7	29,9
Finansiella anläggningstillgångar	11	64,1	37,2	63,8
Summa anläggningstillgångar		1 833,5	1 729,1	1 819,9
Bidrag till statlig infrastruktur				
	12	36,1	41,2	39,5
Omsättningstillgångar				
Exploatering, förråd m.m.	13	88,4	98,2	71,7
Fordringar	14	1 352,2	200,8	1 266,5
Kassa och bank	15	152,1	1 136,7	78,9
Summa omsättningstillgångar		1 592,8	1 435,7	1 417,1
Summa tillgångar		3 462,4	3 206,1	3 276,4
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER				
Eget kapital				
Årets-/delårsresultat		139,8	83,7	96,6
Resultatutjämningsreserv		126,7	46,1	126,7
Allmänt eget kapital		561,6	545,6	465,0
Summa eget kapital	16	828,1	675,5	688,4
Avsättningar				
Avsättningar för pensioner	17	19,6	17,2	19,0
Bidrag till statlig infrastruktur	18	59,0	82,5	58,4
Övriga avsättningar	18	2,0	2,0	2,0
Summa avsättningar		80,6	101,7	79,4
Skulder				
Långfristiga skulder	19	2 208,6	2 055,6	2 111,6
Kortfristiga skulder	20	345,0	373,3	397,2
Summa skulder		2 553,6	2 428,9	2 508,7
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		3 462,4	3 206,1	3 276,4
Borgen och ansvarsförbindelser				
Pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland skulderna eller avsättningarna	21	543,7	562,0	553,5
Borgensåtaganden	22	47,8	49,9	47,8

4.5 Kassaflödesanalys

Kommunens likvida medel uppgår vid delårsbokslutet till 89,4 mkr. Det är en högre nivå både jämfört med föregående års delår och vid årsbokslutet 2021. Under året har kommunen inte nyttjat checkkrediten på 150 mkr. Trots god likviditet vid delårsbokslutet finns fortsatt ett uppdämt behov av upplåning alternativt stärkt likviditet på annat sätt för att inte använda checkkrediten mer än som en buffert.

Från 2021 finns en koncernbank. Den hanterar alla lån inom koncernen. Det innebär att all finansiering och likviditetshantering sker i kommunen för att samordna hanteringen. Koncernens totala låneskuld finns upptagen i kommunens balansräkning både som skuld till låneinstitut och fordran på koncernbolag.

Kommunen har hittills i år ökat lånen med 50 mkr. I koncernen har Mariehus AB ökat lånen med 50,0 mkr. Bedömningen är att inga ytterligare lån behöver tas under resten av året, dels med koppling till investeringsnivån under året dels utifrån en god likviditetssituation. Över tid kvarstår behov av nyupplåning. Amortering sker löpande på tidigare upptagna lån och under januari till augusti har 7,6 mkr amorterats. Vid omteckning av lån och upptagande av nya lån sker ingen amortering.

Resultatet, investeringsnivån och övriga likviditetspåverkande poster gör att kommunen vid delåret klarar finansieringen med egna medel. För perioden januari till augusti har investeringarna finansierats med egna medel till 100 procent.

4.6 Nothänvisningar

Not	Noter till delårsbokslutet (mkr)	Delårsbokslut 2022	Delårsbokslut 2021	Årsbokslut 2021
1	Verksamhetens intäkter			
	Försäljningsintäkter	13,1	11,6	20,8
	Taxor och avgifter	89,4	96,4	142,7
	Hyror och arrenden	46,2	43,5	65,5
	Bidrag	109,9	112,9	157,1
	Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	115,0	97,0	172,1
	Exploateringsintäkter	10,6	13,4	26,6
	Realisationsvinster	0,0	0,4	0,4
	Övriga intäkter	0,0	0,0	0,0
	Generella statsbidrag säkerställa god vård	0,0	0,0	12,8
	Summa	384,2	375,2	598,1
2	Verksamhetens kostnader			
	Personalkostnad inkl. sociala avgifter	765,9	778,9	1 194,6
	Pensionskostnader inkl. löneskatt	70,5	70,6	117,2
	Bidrag och transfereringar	40,8	36,4	54,8

Not	Noter till delårsbokslutet (mkr)	Delårsbokslut 2022	Delårsbokslut 2021	Årsbokslut 2021
	Material och varor	64,8	52,7	96,6
	Köp av verksamhet och tjänster	238,5	221,9	360,3
	Lokalhyror, fastighetsservice, hyra/leasing	110,3	103,0	159,4
	Realisationsförluster	0,0	0,0	0,0
	Övriga kostnader	36,3	40,3	58,2
	Avgår: Interna poster investeringsredov.	-39,6	-29,7	-62,5
	Summa	1 287,5	1 274,1	1 978,7
3	Ersättning för revisorer			
	Räkenskapsrevision	0,1	0,1	0,1
	Övriga revisionskostnader	0,3	0,3	0,5
	Summa	0,4	0,4	0,6
4	Avskrivningar			
	Maskiner och inventarier	4,2	5,0	7,4
	Fastigheter och anläggningar	43,6	41,3	62,6
	Nedskrivningar	0,0	0,0	3,8
	Summa	47,8	46,3	73,7
	Komponentavskrivning sker på samtliga anläggningar. Mer information under not 9 och 10.			
	Ingen nedskrivning har gjorts under året.			
5	Skatteintäkter			
	Preliminär kommunalskatt	779,9	739,3	1 109,0
	Slutavräkning år 2020	0,0	4,9	4,2
	Slutavräkning år 2021	5,9	12,3	28,0
	Preliminär slutavräkning år 2022	17,1	0,0	0,0
	Summa	802,8	756,6	1 141,2
6	Generella statsbidrag			
	Utjämningsbidrag för inkomstutjämning	193,5	177,8	266,7
	Utjämningsbidrag för LSS	8,6	11,8	17,6
	Avgift för kostnadsutjämning	-6,4	-10,0	-15,0

Not	Noter till delårsbokslutet (mkr)	Delårsbokslut 2022	Delårsbokslut 2021	Årsbokslut 2021
	Regleringsavgift	45,5	48,6	72,9
	Konjunkturstöd / generellt statsbidrag	0,0	0,0	2,6
	Konjunkturstöd / stöd för stärkt välfärd	0,5	2,2	0,0
	Fastighetsavgift 2021	0,0	37,5	57,1
	Fastighetsavgift 2022	39,7	0,0	0,0
	Summa	281,4	267,8	401,9
7	Finansiella intäkter			
	Aktieutdelning	7,0	4,7	7,0
	Övriga finansiella intäkter	0,0	0,3	18,0
	Finansiella intäkter från kommunala bolag	11,8	11,8	0,0
	Borgensavgift från de kommunala bolagen	0,0	0,0	0,0
	Kommuninvest överskottsutdelning	1,1	0,2	0,2
	Summa	20,0	17,0	25,2
8	Finansiella kostnader			
	Räntekostnader (lån, bankswappar)	11,9	0,3	14,1
	Finansiella kostnader hos kommunala bolag	0,0	9,8	0,0
	Ränta på avsatta pensionsmedel	0,1	0,0	0,2
	Indexuppräknings på grundbelopp för bidrag till statlig infrastruktur	0,6	1,9	1,9
	Övriga bankkostnader	0,4	0,2	0,5
	Förtida lösen derivat	0,0	0,0	0,0
	Summa	13,0	12,2	16,7
	Lånekostnader redovisas i enlighet med huvudmetoden och belastar följaktligen resultatet i den period de hör hemma.			
	Indexuppräknings för bidrag till statlig infrastruktur baseras på grundbeloppet i prisnivå för juni 2013 och indexuppräknings sker med Trafikverkets investeringsindex för väg. Under 2022 är kostnaden för uppräknings 0,6 mkr, totalt från start motsvarar indexuppräknings 13,4 mkr.			
	Koncernen har en koncernbank från 2021. I detta redovisas och administreras alla lån i kommunen. Varje bolag debiteras sina egna finansiella kostnader. Under finansiella kostnader och intäkter finns både intäkten och kostnaden för bolagens lån redovisade.			
	Tidigare borgensavgift är nu ersatt med ett räntepåslag vilket ingår som en del i finansiella intäkter från kommunala bolag.			

Not	Noter till delårsbokslutet (mkr)	Delårsbokslut 2022	Delårsbokslut 2021	Årsbokslut 2021
9	Mark, byggnader, tekniska anläggningar			
	Anskaffningsvärden			
	Ingående anskaffningsvärde	2 636,0	2 416,9	2 416,9
	Årets anskaffningar genom förvärv	0,0	0,0	0,0
	Årets investeringar	61,6	133,4	189,4
	Försäljningar/utrangeringar	0,0	-0,6	-0,6
	Omklassificeringar	0,0	0,0	30,3
	Utgående anskaffningsvärde:	2 697,6	2 549,7	2 636,0
	Avskrivningar			
	Ingående avskrivningar	-909,9	-847,2	-847,2
	Årets avskrivningar	-43,6	-41,4	-62,7
	Årets försäljning	0,0	0,0	0,0
	Utgående avskrivningar	-953,5	-888,6	-909,9
	Nedskrivningar/uppskrivningar			
	Ingående nedskrivningar/uppskrivningar	0,0	0,0	0,0
	Årets nedskrivningar	0,0	0,0	0,0
	Årets uppskrivningar	0,0	0,0	0,0
	Utgående nedskrivningar	0,0	0,0	0,0
	Summa redovisat bokfört värde vid periodens/årets slut	1 744,1	1 661,2	1 726,2
10	Maskiner och inventarier			
	Anskaffningsvärden			
	Ingående anskaffningsvärde	232,5	228,7	228,7
	Årets investeringar	2,4	2,4	3,8
	Försäljningar/utrangeringar	-5,3	0,0	0,0
	Utgående anskaffningsvärde:	229,6	231,1	232,5
	Avskrivningar			
	Ingående avskrivningar	-202,7	-195,3	-195,3
	Årets avskrivningar	-4,6	-5,0	-7,4

Not	Noter till delårsbokslutet (mkr)	Delårsbokslut 2022	Delårsbokslut 2021	Årsbokslut 2021
	Årets försäljning	3,1	0,0	0,0
	Utgående avskrivningar	-204,2	-200,3	-202,7
	Nedskrivningar			
	Ingående nedskrivningar	0,0	0,0	0,0
	Årets nedskrivningar	0,0	0,0	0,0
	Utgående nedskrivningar	0,0	0,0	0,0
	Summa utgående bokfört värde	25,3	30,7	29,9
	Genomsnittlig avskrivningstid i år:	24,3	24,3	25,1
	Kommunen använder komponentavskrivning för att få en mer rättvisande bild över livslängden och den årliga kostnaden baserat på gjorda investeringar. Komponenter tillämpas på nya investeringar samt större befintliga byggnader och anläggningar.			
	Individuell fördelning på komponenter har gjorts enligt framtagna fördelningsnyckel inom fastighet, gata, vatten/avlopp (VA) samt maskiner och inventarier.			
	Se även i stycket om redovisningsprinciper.			
11	Finansiella anläggningstillgångar			
	VänerEnergi AB	8,0	8,0	8,0
	Mariehus AB	3,2	3,0	3,0
	Andelar Kommuninvest	17,2	17,1	17,1
	Andelar övrigt	9,1	9,1	9,1
	Mariestads Markutveckling AB	26,6	0,0	26,6
	Summa	64,1	37,2	63,8
	Kommunen har tidigare betalat in särskild medlemsinsats i Kommuninvest AB. Detta för att uppnå högsta nivån baserat på invånarantalet för insatsskyldigheten i medlemskapet.			
12	Bidrag till statlig infrastruktur			
	Medfinansiering för utbyggnad av E20.	76,5	76,5	76,5
	Avgår tidigare upplöst belopp	-40,4	-35,3	-37,0
	Summa	36,1	41,2	39,5

Not	Noter till delårsbokslutet (mkr)	Delårsbokslut 2022	Delårsbokslut 2021	Årsbokslut 2021
	Beslut har tagits i kommunfullmäktige i september 2014. Beloppet periodiseras på 15 år, 2014–2029.			
13	Exploatering och förråd			
	Förråd, lager	2,4	5,8	4,3
	Exploateringsmark	86,0	92,4	67,4
	Summa	88,4	98,2	71,7
	De senaste åren har ett lager kopplat till förbrukningsmaterial inom vård och omsorg samt städverksamhet byggts upp med anledning av pandemin. Lagret motsvarar 6 månaders förbrukning. Lagret kvarstår och är värderat till aktuellt värde vid delårstillfället.			
	Kommunen utvecklar nya bostads- och industriområden genom exploatering av nya markområden.			
	Detta genererar kostnader inom exploateringsmark. Områdena etappindelas och årligen sker genomgång över värdet och behov av omfördelning till anläggningstillgångar.			
14	Fordringar			
	Kundfordringar	40,3	57,3	67,7
	Skattefordringar	12,2	15,6	22,5
	Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	185,8	126,8	103,0
	Avräkning teknisk verksamhet Töreboda och Gullspång	0,0	0,0	0,0
	Övriga kortfristiga fordringar	0,9	1,1	10,0
	Koncerninterna fordringar	1 113,1	0,0	1 063,3
	Summa	1 352,2	200,8	1 266,5
15	Kassa och bank			
	Kassa	0,0	0,0	0,0
	Bank	89,4	27,1	64,3
	Koncernkonto kommunala bolag	0,0	1 063,5	0,0
	Nyttjad kredit koncernnivå	0,0	0,0	0,0
	Koncernkonto bank:			
	Tillgodohavande Mariehus AB	52,2	17,3	-9,9
	Tillgodohavande VänerEnergi AB	10,5	28,8	24,5
	Summa	152,1	1 136,7	78,9

Not	Noter till delårsbokslutet (mkr)	Delårsbokslut 2022	Delårsbokslut 2021	Årsbokslut 2021
	Total koncenkredit är 150 mkr. Vid bokslutstillfället var inte checkkrediten utnyttjad.			
	Kommunen har från 2021 en koncernbank. Samtliga lån i koncernen redovisas hos kommunen.			
16	Eget kapital			
	Årets resultat	139,8	83,7	96,6
	Resultatutjämningsreserv	126,7	46,1	126,7
	Övrigt eget kapital	561,6	545,6	465,0
	Summa	828,1	675,5	688,4
17	Avsättningar till pensioner			
	Ingående avsättning	19,0	16,6	16,6
	Nya förpliktelser under året	0,6	0,6	2,4
	Varav:			
	Nyintjänad pension	0,8	1,2	2,0
	Ränte- och basbeloppsuppräknin	0,3	0,2	0,2
	Pension till efterlevande	0,0	0,0	0,1
	Årets utbetalningar	-0,7	-0,8	-0,9
	Övrigt post	0,0	0,0	0,7
	Förändring löneskatt	0,2	0,2	0,5
	Summa avsatt till pensioner	19,6	17,2	19,0
	Beräkningsgrund för pensioner framgår under redovisningsprinciper.			
	I avsättningar ingår pension för tidigare kommunalråd motsvarande kostnad efter 65 år.			
	Nya förpliktelser under året avser nuvarande förtroendevalda enligt gällande pensionsavtal för förtroendevalda.			
18	Övriga avsättningar			
	Bidrag till statlig infrastruktur			
	Redovisad avsättning vid beslut	76,5	76,5	76,5
	Tidigare gjord indexuppräknin	10,9	10,9	10,9
	Indexuppräknin 2021	1,9	1,9	1,9
	Indexuppräknin 2022	0,6	0,0	0,0
	Utbetalning för utbyggnad E20	-30,9	-6,9	-31,0

Not	Noter till delårsbokslutet (mkr)	Delårsbokslut 2022	Delårsbokslut 2021	Årsbokslut 2021
	Summa statlig infrastruktur	59,0	82,5	58,4
	Beslut i kommunfullmäktige i september 2014 avseende utbyggnad av E20. Planerad utbetalningstid är år 2020 till 2025 med störst enskilt belopp under 2021.			
	Avsättningen är i prisnivå för juni 2013 och indexuppräknings sker med Trafikverkets investeringsindex för väg.			
	Avsättning för återställande av deponi			
	Redovisad avsättning vid årets början	2,0	2,0	2,0
	Förändring avsättning under året	0,0	0,0	0,0
	Summa deponi	2,0	2,0	2,0
	En beräknad kostnad för återställning av deponi i samband med delårsbokslutet är 25 mkr. Avsättning deponi 2,0 mkr och avfallsfond Bångahagen 4,3 mkr täcker del av kostnaden. Ny beräkning sker årligen. En osäkerhet föreligger då dispens från Länsstyrelsen som för närvarande är till och med 2024 från Länsstyrelsen kan påverka tidsaspekten.			
	Summa avsättningar	80,6	101,7	79,4
19	Långfristiga skulder			
	Ingående balans	1 044,1	899,8	899,8
	Återläggning kortfristig del	9,5	21,9	21,9
	Kommunala bolag låneportfölj (koncernbanksån)	1 063,3	1 048,5	1 048,3
	Nya lån	100,0	100,0	150,0
	Kommunala bolag omläggning lån till koncernbank	0,0	15,0	15,0
	Amortering	-7,6	-12,5	-17,9
	Avgår kortfristig del	-4,7	-19,5	-9,5
	Upptagna lån	2 204,6	2 053,3	2 107,5
	Utnyttjad checkkredit	0,0	0,0	0,4
	Skuld för investeringsbidrag	3,9	2,3	3,6
	Summa	2 208,6	2 055,6	2 111,6
	Kreditgivare upptagna lån:			
	Kommuninvest	2 209,3	2 006,8	2 051,0

Not	Noter till delårsbokslutet (mkr)	Delårsbokslut 2022	Delårsbokslut 2021	Årsbokslut 2021
	Handelsbanken	0,0	66,0	66,0
	avgår kortfristig del	-4,7	-19,5	-9,5
	Summa långfristig del upptagna lån	2 204,6	2 053,3	2 107,5
	Låneskuldens struktur inklusive kortfristig del, kapitalbindning			
	Förfalldag inom ett år	527,9	616,5	505,4
	Förfalldag mellan ett och tre år	1 221,6	955,8	1 141,6
	Förfalldag över tre år	459,8	500,5	470,0
		2 209,3	2 072,8	2 117,0
	Enligt RKR R8 ska redovisning av derivat och säkringsredovisning göras.			
	I koncernen finns tre räntederivat med förfall under åren 2026–2028. De derivaten har en ränta i intervallet 2,16 - 2,98 procent.			
	Koncernens genomsnittliga kapitalbindning är 2,00 år (1,96 år motsvarande tid föregående år) och den genomsnittliga räntebindningen är 1,94 år (1,80 år motsvarande tid föregående år).			
	Den 1 januari 2021 infördes koncernbank i kommunkoncernen. Detta innebär att samtliga lån och derivat hos bolagen kommer att flyttas till kommunen. Detta för att samordna och hantera finansieringsfrågor effektivare i hela koncernen.			
20	Kortfristiga skulder			
	Leverantörsskulder	34,2	32,4	103,8
	Personalens skatter och avgifter	99,7	117,5	143,3
	Moms och punktskatter	29,0	29,5	28,1
	Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	100,4	113,6	75,8
	Kortfristiga skulder till kunder inom VA och sophämtning	9,5	9,5	6,9
	Skuld koncernbolag inom koncernkonto bank	62,7	46,1	24,5
	Övriga kortfristiga skulder	9,6	24,6	14,7
	Summa	345,0	373,3	397,2
21	Pensionsförpliktelser			
	Ingående ansvarsförbindelse	445,5	449,1	449,1
	Aktualisering	0,0	0,0	0,0
	Ränteuppräknig	2,1	2,1	3,1
	Basbeloppsuppräknig	10,1	4,8	4,8

Not	Noter till delårsbokslutet (mkr)	Delårsbokslut 2022	Delårsbokslut 2021	Årsbokslut 2021
	Ändringar av försäkringstekniska grunder/livslängdsantagande RIPS	0,0	15,7	15,7
	Övrig post	0,3	1,0	3,3
	Årets utbetalningar	-20,4	-20,5	-30,6
	Summa pensionsförpliktelse	437,5	452,3	445,5
	Löneskatt	106,1	109,7	108,1
	Summa utgående ansvarsförbindelse	543,7	562,0	553,5
	Beräkningsgrund för pensioner framgår under redovisningsprinciper.			
	Kommunens pensionsskuld redovisas enligt den så kallade blandmodellen, vilket innebär att skulden visas som en ansvarsförbindelse utanför balansräkningen. Värdet på ansvarsförbindelsen är något som i framtiden kommer att belasta kommunens driftredovisning och likviditet.			
	Inga återlån finns för pensionsförpliktelseerna.			
	Aktualiseringsgrad:	98,0%	98,0%	98,0%
	Överskottsmedel i försäkringen hos KPA	3,1	1,9	3,1
22	Borgensåtaganden			
	Koncerninterna:			
	Mariehus AB	0,0	0,0	0,0
	VänerEnergi AB	0,0	0,0	0,0
	Övrigt:			
	Mariestads äldreboende	36,6	38,1	36,6
	HSB	0,2	0,4	0,2
	Föreningar	10,9	11,3	10,9
	Förlustansvar för egna hem och småhus	0,1	0,1	0,1
	Summa	47,8	49,9	47,8
	Ett borgensåtagande innebär en risk för att borgensmannen måste infria sitt åtagande. Riskens omfattning beror på typ av borgen och för vilka kommunen tecknat borgen för.			
	I samband med införande av koncernbank har borgensåtaganden till de kommunala bolagen upphört. Avtal mellan parterna säkerställer bolagens åtaganden genom bland annat räntepåslag. Inga nya uppgifter kring borgensåtaganden har skett hittills under året.			